

สภาพทั่วไปของภาคใต้และความสัมพันธ์ในกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้

บทนี้ เกี่ยวข้องกับการศึกษาในลักษณะสภาพทั่วไปของภาคใต้ และสรุปถึงความสัมพันธ์ของจังหวัดปัตตานี ที่มีต่อกลุ่มจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ในส่วนของภาคใต้ใต้ศึกษา สภาพทั่วไปเกี่ยวกับขนาดที่ตั้ง เขตการปกครอง ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ ลักษณะทางเศรษฐกิจประกอบควย มูลค่าผลิตภัณฑ์รวม การเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์รวม ลักษณะทางประชากรประกอบควย ขนาดและการกระจายตัวของประชากร ความหนาแน่นของประชากร การเปลี่ยนแปลงของประชากร แนวนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาภาคใต้ ในด้านการพัฒนาเมืองหลัก การพัฒนาพื้นที่เฉพาะ การพัฒนาพื้นที่ทางเกษตรกรรม และการพัฒนาคานสาธารณสุข

ในส่วนของกลุ่มจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ใต้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจ ประชากร ลักษณะทางกายภาพประกอบควย ขนาดและที่ตั้ง เขตการปกครอง ลักษณะภูมิประเทศ โครงข่ายการคมนาคม ลักษณะทางเศรษฐกิจประกอบควย มูลค่าผลิตภัณฑ์รวม การเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์รวม การหาสาขาการผลิตที่โตเร็วและโตเปรียบ การหาความเชี่ยวชาญในการผลิตตามมูลค่าการผลิต การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ปริมาณการขนส่งสินค้าเข้าและออก ลักษณะทางประชากรประกอบควย ขนาดและการกระจายตัวของประชากร ความหนาแน่นของประชากร การเปลี่ยนแปลงของประชากร โครงสร้างอายุประชากร การย้ายถิ่นเข้าและออกของประชากร

ซึ่งการศึกษาในบทนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาภาพรวมและบทบาทความสัมพันธ์ของจังหวัดปัตตานี โดยเฉพาะกลุ่มจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เพื่อทราบความสัมพันธ์ในเชิงพื้นที่ การตั้งถิ่นฐานของประชากรที่เกี่ยวข้องกับกายภาพ ความเชื่อมโยงในทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการมีปัจจัยสำคัญที่เป็นฐานเศรษฐกิจในกลุ่มจังหวัดเหล่านี้

ลักษณะทั่วไปของภาคใต้

ลักษณะทางกายภาพ

1. ขนาดและที่ตั้ง

ภาคใต้มีลักษณะเป็นคาบสมุทรยาวและแคบ ค่อยเนื่องจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือและสหภาพพม่า ไปจนจรชายแดนประเทศมาเลเซีย ขนาดกวายนาวไทยทางทิศตะวันออกและทะเลอันดามันทางทิศตะวันตก มีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ระหว่างเส้นละติจูดหรือเส้นรุ้งที่ 5° 37' ถึง 11° 9' เหนือ และระหว่างเส้นลองจิจูดหรือเส้นแวงที่ 98° 8' ถึง 102° 10' ตะวันออก ส่วนที่กว้างที่สุดยาวประมาณ 250 กิโลเมตรจากชายฝั่งจังหวัดพังงาถึงชายฝั่งจังหวัดนครศรีธรรมราช และส่วนที่แคบที่สุดคือ คอคอดกระในจังหวัดระนองและจังหวัดชุมพร ยาวประมาณ 12 กิโลเมตร ภาคใต้มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 71,691 ตารางกิโลเมตร จังหวัดที่มีเนื้อที่มากที่สุดคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเนื้อที่ประมาณ 13,124 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 18.3 ของเนื้อที่ทั้งภาค ส่วนจังหวัดที่มีเนื้อที่น้อยที่สุดคือ จังหวัดภูเก็ต มีเนื้อที่ประมาณ 561 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.8 ของเนื้อที่ทั้งภาค ส่วนจังหวัดปัตตานีมีเนื้อที่ 1,940 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 2.7 ของเนื้อที่ทั้งภาค โดยมีอาณาเขตดังนี้ คือ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ประเทศสหภาพพม่า ทะเลอันดามัน
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย

2. เขตการปกครอง

ภาคใต้ประกอบด้วย 14 จังหวัด คือ จังหวัดกระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และจังหวัดสุราษฎร์ธานี แบ่งการปกครองออกเป็น 105 อำเภอ 16 กิ่งอำเภอ 950 ตำบล และ 6,436 หมู่บ้าน และรูปแบบการปกครองท้องถิ่น เทศบาลเมือง 17 แห่ง เทศบาลตำบล 8 แห่ง และสุขาภิบาล 13 แห่ง

ตารางที่ 3.1 ขนาดพื้นที่และเขตการปกครองของจังหวัดภาคใต้

จังหวัด	พื้นที่ กร.กม.	ระยะ ละ	อำเภอ	กิ่งอำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	สุขาภิบาล
กระบี่	4,797	6.7	6	—	41	287	1	5
ชุมพร	6,119	8.5	6	2	60	503	2	9
ตรัง	5,009	7.0	6	1	80	492	2	7
นครศรีธรรมราช	10,118	14.1	16	—	149	1,153	3	17
นราธิวาส	4,475	6.2	10	1	65	383	2	7
ปัตตานี	1,940	2.7	8	2	108	555	2	8
พังงา	4,250	5.9	7	1	46	272	2	7
พัทลุง	3,491	4.9	4	3	54	443	1	6
ภูเก็ต	561	0.8	3	—	17	100	1	3
ยะลา	4,521	6.3	5	1	50	256	2	5
ระนอง	3,362	4.7	4	—	25	126	1	5
สงขลา	7,394	10.3	10	2	114	897	3	14
สตูล	2,530	3.5	4	2	30	226	1	3
สุราษฎร์ธานี	13,124	18.3	16	1	111	743	2	17
รวม	71,691	100.0	105	16	950	6,436	25	113

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

3. ภูมิประเทศ

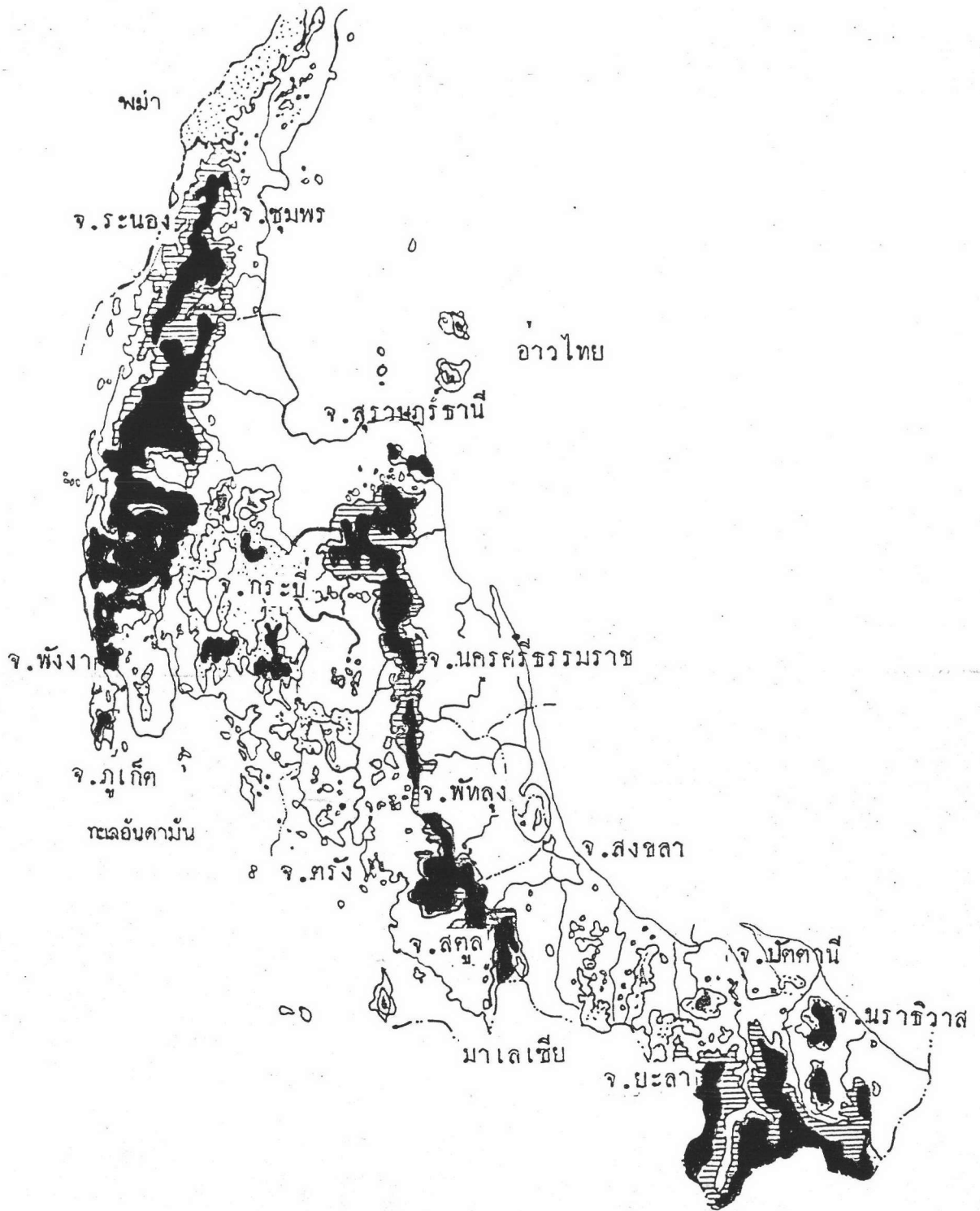
ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและที่สูงเป็นแกนกลางของคาบสมุทร ลักษณะเป็นแนวต่อเนื่องจากทิวเขาตะนาวศรี ในภาคตะวันตกในแนวเหนือ-ใต้ ชนากับชายฝั่งทะเล เป็นที่ตั้งของจังหวัดชุมพร ระนอง และพังงา ทิวเขานครศรีธรรมราชอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช และต่อเนื่องถึงทิวเขาสันกาลาคีรี ซึ่งเป็นพรมแดนกั้นระหว่างประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย ยอดเขาที่สูงที่สุดในภาคใต้ คือ ยอดเขาหลวงจังหวัดนครศรีธรรมราช สูงประมาณ 1,835 ม.

สำหรับที่ราบ เนื่องจากทางฝั่งตะวันตกมีภูเขาตลอดแนว ทำให้บริเวณชายฝั่งตะวันตกเป็นที่ราบสูงริมทะเล พื้นที่ส่วนใหญ่ไม่เหมาะแก่การเกษตรกรรม ส่วนด้านฝั่งตะวันออก มีที่ราบลุ่มอยู่ระหว่างเชิงเขาและริมทะเล สามารถแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ลักษณะ คือ ที่ราบสูงเชิงเขา ที่ราบลุ่ม และที่ราบริมทะเล ที่ราบลุ่มซึ่งสำคัญของภาคใต้มืออยู่ 2 บริเวณ คือ ที่ราบลุ่มทะเลสาบสงขลา เขตคึกคอกระหว่างจังหวัดสงขลานครศรีธรรมราช และพัทลุง เป็นแหล่งปลูกข้าวที่ดีที่สุดของภาคใต้ อีกบริเวณคือ ที่ราบลุ่มน้ำตาปี-พุมดวง เขตคึกคอกระหว่างจังหวัดสุราษฎร์ธานี และกระบี่

ภาคใต้อีกมีลักษณะเป็นแหลมยื่นลงไปในทะเล ด้านตะวันออกเป็นอ่าวไทย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมหาสมุทรแปซิฟิก ด้านตะวันตกเป็นทะเลอันดามัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมหาสมุทรอินเดีย มีความยาวของชายฝั่งทะเลทั้ง 2 ด้านรวมกันประมาณ 2,000 กิโลเมตร ลักษณะชายฝั่งทะเลประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ชายฝั่งตะวันออก เริ่มจากจังหวัดชุมพร เลียบชายฝั่งตะวันออกไปจนถึงจังหวัดนราธิวาส ชายฝั่งด้านนี้มีที่ราบกว้างกว่าชายฝั่งตะวันตก กว้างประมาณ 30-35 กิโลเมตร เกิดจากการทับถมของตะกอนจากแม่น้ำสายสำคัญๆ ไคแก แม่น้ำหลังสวน ตาปี และปัตตานี ลักษณะชายฝั่งทะเลค่อยลาดลงและตื้นกว่าฝั่งตะวันตก มีอ่าวสำคัญคือ อ่าวชุมพร บ้านคอน สงขลา และปัตตานี อันเป็นที่ตั้งของท่าเรือชายฝั่ง และมีเกาะขนาดใหญ่ คือ เกาะสมุย เกาะพะงัน และหมู่เกาะอ่างทอง

ชายฝั่งตะวันตก เริ่มจากจังหวัดระนองถึงจังหวัดสตูล เป็นที่ราบชายฝั่งทะเลแคบๆ มีเกาะที่สำคัญ ไคแก เกาะภูเก็ต เกาะยาว เกาะลันตา และเกาะตะรุเตา

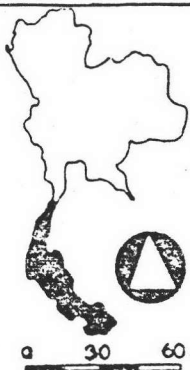

การศึกษาเพื่อวางแผนโครงสร้างจังหวัดปัตตานี

แผนที่ 3.1 นาย ชนบ มากบุญ ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แสดง ลักษณะภูมิประเทศของภาคใต้

ชั้นความสูง 0-100 เมตร	ชั้นความสูง 100-200 เมตร
ชั้นความสูง 200-500 เมตร	ชั้นความสูงมากกว่า 500 เมตร

จากสภาพชายฝั่ง 2 ด้าน จะเห็นถึงลักษณะความแตกต่างกัน คือ ชายฝั่งด้านตะวันออก มีชายฝั่งที่ราบเรียบไม่ค่อยมีเกาะแก่งหรือเว้ามาก ทั้งนี้เป็นเพราะกระแสน้ำในมหาสมุทรแปซิฟิกขึ้นลงช้า ส่วนชายฝั่งตะวันตกมีเกาะแก่งและอ่าวมาก เนื่องจากกระแสน้ำในมหาสมุทรอินเดียขึ้นลงเร็ว ประกอบกับเป็นที่ราบสูง น้ำจากเทือกเขาจะไหลลงทะเลเร็วและแรงมากในฤดูฝน

4. ภูมิอากาศ

ภาคใต้อยู่ในเขตร้อนชื้นเมืองร้อน (TROPICAL MOONSOON CLIMATE)

แบ่งออกเป็น 2 ฤดู คือ ฤดูฝนและฤดูแล้ง ฤดูฝนมีฝนตก 2 ระยะเวลา คือ เดือนพฤษภาคม ถึงต้นเดือนตุลาคม อยู่ในเขตกึ่งเขตร้อนชื้นตะวันตกเฉียงใต้ มีฝนตกชุกทางฝั่งตะวันตก และระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนกุมภาพันธ์ อยู่ในเขตกึ่งเขตร้อนชื้นตะวันออกเฉียงเหนือ มีฝนตกชุกทางฝั่งตะวันออก ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยสูงสุดของประเทศ ซึ่งเฉลี่ยประมาณ 2,400 มิลลิเมตร และสูงสุด 4,000 มิลลิเมตรต่อปี อุณหภูมิทั้งปีจะไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก โดยเฉลี่ย 27 °C ความแตกต่างของอุณหภูมิสูงสุดและต่ำสุดเพียง 3 °C

ลักษณะทางเศรษฐกิจ

1. มูลค่าผลิตภัณฑ์รวม ภาคใต้มีผลิตภัณฑ์รวมในปี พ.ศ. 2527 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 34,528.2 ล้านบาท หรือร้อยละ 9.48 ของผลิตภัณฑ์รวมประเทศ ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวมาจากภาคเกษตรกรรมร้อยละ 40.45 ภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 15.21 และภาคการบริการร้อยละ 44.34 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของภาคใต้ในช่วงเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2522-2527) เท่ากับร้อยละ 3.82 ต่อปี เป็นการขยายตัวค่อนข้างสูง ส่วนใหญ่เป็นการขยายตัวด้านการค้า การบริการ และอุตสาหกรรม โดยที่ทั้งสองภาคการผลิตดังกล่าว มีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้น เป็นการเพิ่มในสาขาอุตสาหกรรมและการบริการ ส่วนสาขาเกษตรกรรม มีอัตราการเพิ่มรวมค่า ซึ่งการเกษตรกรรมก็ยังคงเป็นภาคการผลิตหลัก ที่เป็นฐานเศรษฐกิจสำคัญของภาคใต้ ทั้งเศรษฐกิจที่สำคัญหารายได้ให้แก่ภาคปีละหลายๆ แต่ก็ เป็นพืชเศรษฐกิจเพียงน้อยชนิด ได้แก่ ยางพารา มะพร้าว ปาล์มน้ำมัน นอกจากนี้ก็มีผลผลิตด้านการประมง ป่าไม้ ที่เป็นสาขาการผลิตที่สำคัญสาขาหนึ่ง

2. การเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์รวม มูลค่าผลิตภัณฑ์ของภาคใต้ในช่วงปี พ.ศ. 2522-2527 มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 5,540.0 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 19.1 ของผลิตภัณฑ์ภาคปี 2522 เมื่อแบ่งพื้นที่จังหวัดภาคใต้ ตามการเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์แต่ละจังหวัด (RELATIVE CHANGES) สามารถแบ่งกลุ่มพื้นที่ออกได้ 5 กลุ่ม ดังนี้คือ

กลุ่มที่ 1 เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 45 ไท่แก่ จังหวัดกระบี่ มีการเพิ่มของผลิตภัณฑ์รวมจังหวัดร้อยละ 47.79 โดยมีการเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 9.56 ต่อปี

กลุ่มที่ 2 เพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 31-35 ไท่แก่ จังหวัดนราธิวาส นครศรีธรรมราช มีการเพิ่มของผลิตภัณฑ์รวมจังหวัดร้อยละ 34.79 และ 32.69 ตามลำดับ

กลุ่มที่ 3 เพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 21-30 ไท่แก่ จังหวัดปัตตานี พัทลุง และสุราษฎร์ธานี มีการเพิ่มของผลิตภัณฑ์รวมจังหวัดร้อยละ 28.90, 24.63 และ 22.98 ตามลำดับ

กลุ่มที่ 4 เพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 11-20 ไท่แก่ จังหวัดสตูล สงขลา ตรัง ะนอง ยะลา และชุมพร มีการเพิ่มของผลิตภัณฑ์รวมจังหวัดร้อยละ 18.61, 18.34, 17.46, 15.69, 13.86 และ 11.74 ตามลำดับ

กลุ่มที่ 5 ลดลง ไท่แก่ จังหวัดภูเก็ต และกระบี่ มีการเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์ลดลงร้อยละ -3.96 และ -12.37 ตามลำดับ

การเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์ของแต่ละจังหวัด เมื่อนำมาคิดเป็นสัดส่วนของการเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค (ABSOLUTE CHANGES) สามารถแบ่งกลุ่มจังหวัดออกได้ 5 กลุ่ม ดังนี้คือ

กลุ่มที่ 1 มีการเปลี่ยนแปลงมากกว่าร้อยละ 15 ไท่แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราชและสงขลา เป็นจังหวัดที่มีการเปลี่ยนแปลงสูงสุดของภาคร้อยละ 21.88 และ 17.72 ตามลำดับ

กลุ่มที่ 2 มีการเปลี่ยนแปลงระหว่างร้อยละ 10-15 ไท่แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และนราธิวาส มีการเปลี่ยนแปลงร้อยละ 12.26 และ 10.35 ตามลำดับ

ตารางที่ 3.2 การเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์ของจังหวัดในภาคใต้ ปี 2522-2527

จังหวัด	พ.ศ. 2522		พ.ศ. 2527		จำนวน	Relative Change	Absolute Change	เฉลี่ย
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
กระบี่	978.8	3.38	1,446.6	4.19	467.8	47.79	8.44	9.56
ชุมพร	1,843.9	6.36	2,060.3	5.97	216.4	11.74	3.91	2.35
ตรัง	2,129.9	7.35	2,501.7	7.25	371.8	17.46	6.71	3.49
นครศรีธรรมราช	3,707.3	12.79	4,919.3	14.25	1,212.0	32.69	21.88	6.54
นราธิวาส	1,648.6	5.69	2,222.1	6.44	573.5	34.79	10.35	6.96
ปัตตานี	1,744.0	6.02	2,248.1	6.51	504.1	28.90	9.10	5.78
พังงา	2,313.0	7.98	2,026.8	5.87	-286.2	-12.37	-5.17	-2.47
พัทลุง	1,344.6	4.64	1,675.8	4.85	331.2	24.63	5.98	4.93
ภูเก็ต	1,473.8	5.08	1,415.5	4.10	-58.3	-3.96	-1.05	-0.79
ยะลา	1,464.7	5.05	1,667.7	4.83	203.0	13.86	3.66	2.77
ระนอง	1,180.3	4.07	1,365.5	3.95	185.2	15.69	3.34	3.14
สงขลา	5,352.4	18.46	6,334.2	18.35	981.8	18.34	17.72	3.67
สตูล	852.6	2.94	1,011.3	2.93	158.7	18.61	2.86	3.72
สุราษฎร์ธานี	2,954.3	10.19	3,633.3	10.52	679.0	22.98	12.26	4.60
รวม	28,988.2	100.00	34,528.2	100.00	5,540.0	19.11	100.00	3.82

กลุ่มที่ 3 มีการเปลี่ยนแปลงระหว่างร้อยละ 5-10 ไคแก่ จังหวัด ปัตตานี กระบี่ ตรัง และพัทลุง มีการเปลี่ยนแปลงร้อยละ 9.10, 8.44, 6.71 และ 5.98 ตามลำดับ

กลุ่มที่ 4 มีการเปลี่ยนแปลงระหว่างร้อยละ 1-5 ไคแก่ จังหวัดชุมพร ยะลา ระนอง และสตูล มีการเปลี่ยนแปลงร้อยละ 3.91, 3.66, 3.34 และ 2.86

กลุ่มที่ 5 มีการเปลี่ยนแปลงน้อยกว่าร้อยละ 0 ไคแก่ จังหวัดภูเก็ต และกระบี่ มีการเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ -1.05 และ -5.17 ตามลำดับ

จากการพิจารณาอัตราการเพิ่มเฉลี่ย เห็นได้ว่าจังหวัดต่างๆ ในภาคใต้มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในลักษณะที่ค่อนข้างใกล้เคียงกัน โดยมีอัตราการเพิ่มเฉลี่ยประมาณร้อยละ 3.82 ต่อปี จังหวัดที่มีการเพิ่มเฉลี่ยสูงกว่าอัตราการเพิ่มของภาคมีอยู่ 6 จังหวัด คือ จังหวัดกระบี่ นราธิวาส นครศรีธรรมราช ปัตตานี พัทลุง และสุราษฎร์ธานี ส่วนจังหวัดอื่นๆ นอกจากนั้น มีอัตราการเติบโตใกล้เคียงกับภาค

ลักษณะทางประชากร

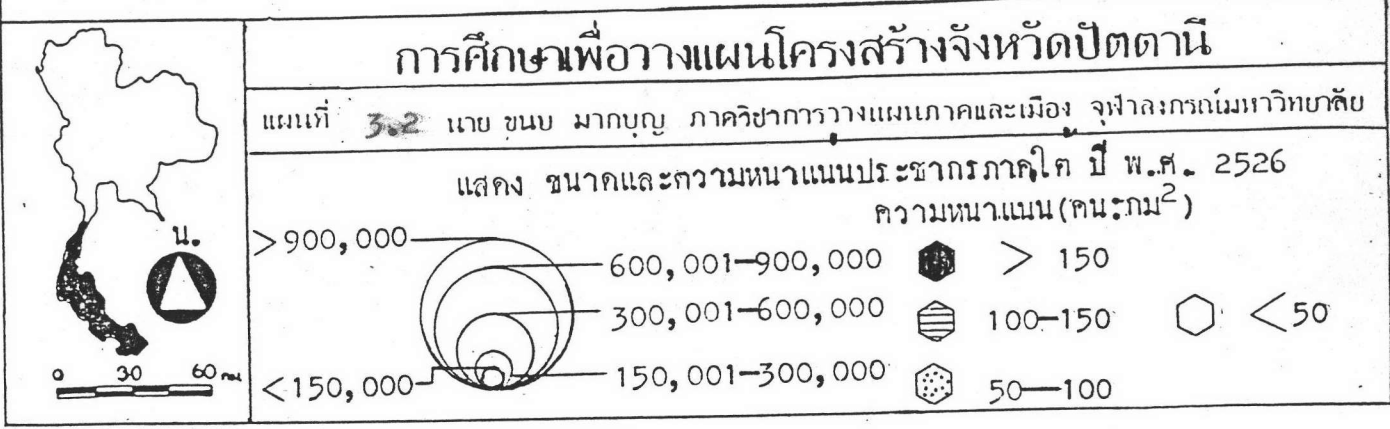
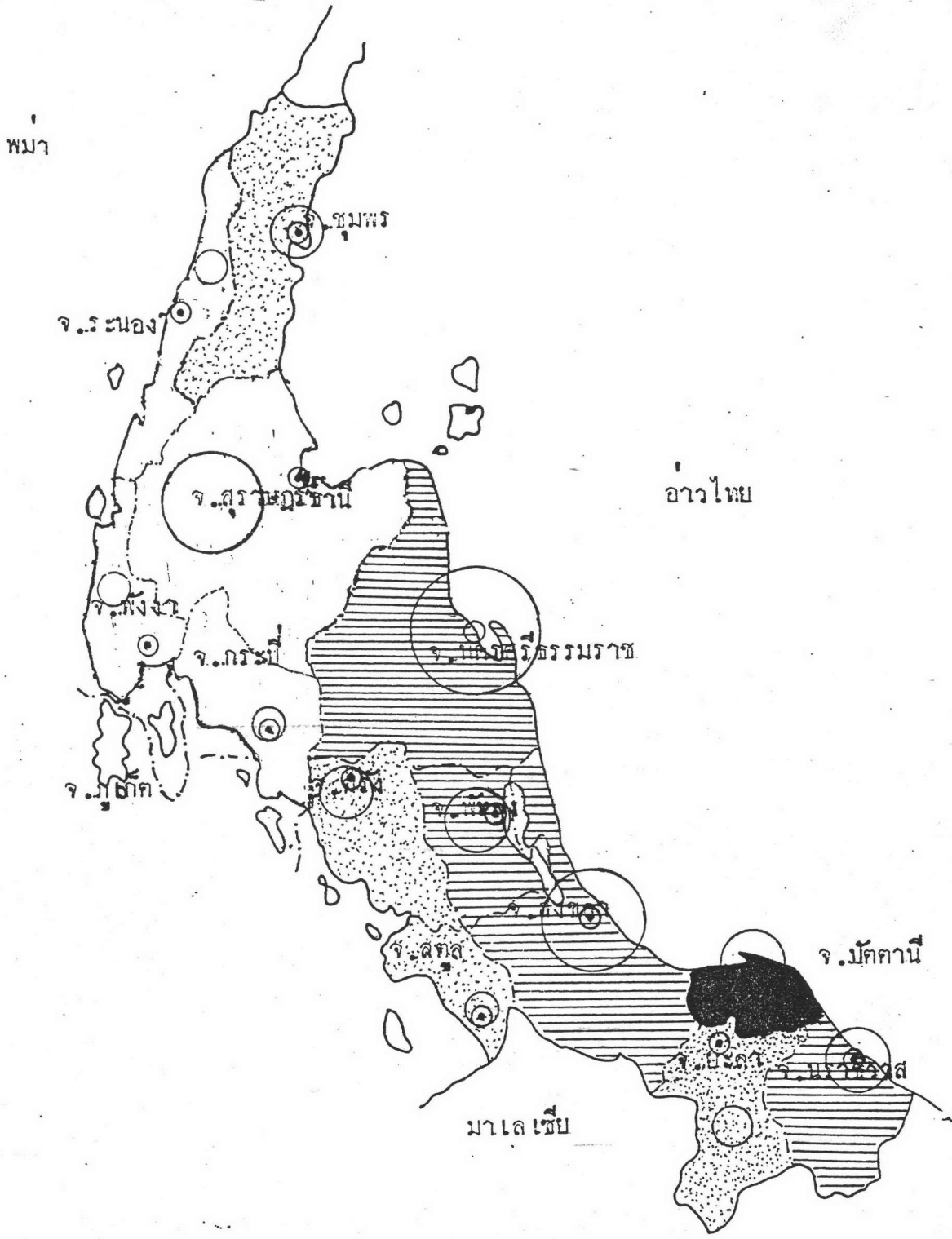
1.. ขนาดและการกระจายตัวประชากร ปี 2526 ภาคใต้มีประชากรรวมทั้งสิ้น 6,166,089 คน คิดเป็นร้อยละ 12.52 ของประชากรทั้งประเทศ (49,229,561 คน) มีอัตราการเพิ่มเฉลี่ยของภาคจากปี 2521 ร้อยละ 10.38 เฉลี่ยร้อยละ 1.73 ต่อปี พบว่า จังหวัดนครศรีธรรมราชมีมากที่สุด 1,310,672 คน (ร้อยละ 21.26) รองลงมาคือ จังหวัดสงขลา 930,123 คน (ร้อยละ 15.08) จังหวัดระนองมีน้อยที่สุด 91,462 คน (ร้อยละ 1.48)

2.. ความหนาแน่นประชากร ปี 2526 ภาคใต้มีความหนาแน่นประชากรโดยเฉลี่ย 86 คน/ 1 ตารางกิโลเมตร จากเดิมในปี 2521 มีความหนาแน่นเฉลี่ย 78 คน/ 1 ตารางกิโลเมตร รองลงมาคือ จังหวัดปัตตานี 236 คน/ 1 ตารางกิโลเมตร จังหวัดระนองมีความหนาแน่นน้อยที่สุด 27 คน/ 1 ตารางกิโลเมตร

3.. การเปลี่ยนแปลงประชากร ในช่วงปี 2521-2526 ภาคใต้มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มประชากรมากที่สุด 579,862 คน จังหวัดสงขลามีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มประชากรมากที่สุด 107,986 คน คิดเป็นร้อยละ 18.62 ของประชากรทั้งภาค รองลงมาคือ

ตารางที่ 3.3 สรุปข้อมูลประชากรของจังหวัดในภาคใต้

จังหวัด	ขนาดประชากร	ความหนาแน่นประชากร	การเปลี่ยนแปลงประชากร
กระบี่	244,590	51	38,472
ชุมพร	341,658	56	23,300
ตรัง	452,669	90	43,140
นครศรีธรรมราช	1,310,672	130	99,491
นราธิวาส	469,735	103	44,838
ปัตตานี	467,621	236	35,487
พังงา	186,691	44	20,955
พัทลุง	417,176	120	18,702
ภูเก็ต	141,863	253	14,848
ระนอง	91,462	27	12,379
ยะลา	291,166	63	31,962
สงขลา	930,123	126	107,986
สตูล	179,565	71	21,584
สุราษฎร์ธานี	641,098	49	66,748

จังหวัดนครศรีธรรมราช 99,491 คน ร้อยละ 17.16 จังหวัดระนอง เพิ่มขึ้นน้อยที่สุด
12,379 คน ร้อยละ 2.13

จะเห็นได้ว่ารูปแบบการกระจายตัวของประชากร มีส่วนสัมพันธ์กับลักษณะของ
ภูมิประเทศอย่างมาก โดยมีการตั้งถิ่นฐาน มีจำนวนประชากรมากและหนาแน่นในบริเวณ
ที่ราบชายฝั่งทะเลตะวันออก ตั้งแต่จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี
และนราธิวาส เพราะบริเวณดังกล่าว เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินสูง เป็นดินตะกอน
ปนทราย เหมาะต่อการเกษตรกรรม มีพื้นที่เป็นที่ลาดชันสามารถปลูกยางพาราได้ดี และ
พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลสามารถทำการประมงได้ดี นอกจากนี้ยังมีเส้นทางคมนาคม
สามารถติดต่อ เชื่อมถึงกันได้โดยตลอด

ชายฝั่งทะเลด้านตะวันตก ได้แก่ จังหวัดระนอง พังงา และกระบี่ มีขนาด
ประชากรค่อนข้างเล็ก มีการตั้งถิ่นฐานค่อนข้างเบาบาง ความหนาแน่นของประชากรต่ำ
เนื่องจากเป็นบริเวณที่มีลักษณะภูมิประเทศไม่เหมาะต่อการตั้งถิ่นฐาน พื้นที่เป็นที่ลุ่มเขา
สูงชัน ในบริเวณเขตภูเขาตะนาวศรี นครศรีธรรมราช ภูเก็ต และสันกาลาศรี

พื้นที่บริเวณระหว่างชายฝั่งตะวันออกถึงทิวเขาตะวันตก ได้แก่ จังหวัดรัง
และสตูล เป็นบริเวณที่มีประชากรหนาแน่นปานกลาง พื้นที่ส่วนใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์
ปานกลาง ทรัพยากรธรรมชาติมีไม่มากนัก มีเส้นทางคมนาคมไม่ค่อยสะดวก

ชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกมีความหนาแน่นระหว่าง 100-250 คน/ 1 ตาราง
กิโลเมตร ชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกมีความหนาแน่นระหว่าง 20-60 คน/ 1 ตาราง
กิโลเมตร บริเวณชายฝั่งตะวันออกและทิวเขาตะวันตกมีความหนาแน่นระหว่าง 60-100
คน/ 1 ตารางกิโลเมตร

แนวโน้มนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาภาคใต้

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ได้กำหนดเป้าหมายการ
พัฒนาที่จะกระจายความเจริญไปสู่ส่วนภูมิภาค เพื่อลดความแออัดและแก้ปัญหาการเติบโต
ของกรุงเทพมหานคร โดยการกำหนดแนวทางในการพัฒนาภาคต่างๆ ของประเทศไทย
สำหรับภาคใต้ รัฐบาลได้กำหนดแนวทางการพัฒนาครั้งนี้คือ

1. การพัฒนาเมืองหลัก

- พัฒนาเมืองหลักภาคใหญ่-สงขลา
- พัฒนาเมืองหลักอันคัมภีระของ ภูเก็ต และสุราษฎร์ธานี
- พัฒนาเมืองรอง ปัตตานี

2. การพัฒนาพื้นที่เฉพาะ

- การพัฒนาพื้นที่ภาคใต้ตอนบน ไท่แก๋ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภูเก็ต กระบี่ พังงา และอำเภอถ้ำรงค์ (จังหวัดตรัง)
- การพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของจังหวัด สงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช
- การพัฒนาเพื่อความมั่นคง 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ไท่แก๋ จังหวัด สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส
- การพัฒนาพื้นที่ชนบทภาคใต้ ไท่แก๋ จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา พัทลุง สตูล และปัตตานี
- การพัฒนาพื้นที่ราบตอนกลางภาคใต้ ลุ่มแม่น้ำตาปี (พระแสง-เขาพนม)
- การพัฒนาพื้นที่ลุ่มแม่น้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
- การพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายทะเลมหาสมุทรอินเดีย ไท่แก๋ จังหวัดระนอง ภูเก็ต กระบี่ และตรัง

3. การพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรม

- การพัฒนาปลูกยางทดแทน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ไท่แก๋ จังหวัด สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส
- การพัฒนาเพิ่มผลผลิตข้าวหอม ไท่แก๋ จังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา และปัตตานี

4. การพัฒนากานสาธารณสุข

- ปรับปรุงโรงพยาบาลศูนย์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากนโยบายการพัฒนาของรัฐบาล จะเห็นได้ว่ารัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาจังหวัดปัตตานีอย่างมาก โดยมีนโยบายการพัฒนาต่างๆ คือ การพัฒนาให้เป็นเมืองรองของภาคใต้ การพัฒนาเพื่อความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ การพัฒนาพื้นที่ชนบทภาคใต้ การพัฒนาพื้นที่เพื่อการเกษตรกรรมปลูกยางพารา และข้าว

ตารางที่ ๘.๔ นโยบายการพัฒนาภาคใต้ของรัฐบาล

นโยบายการพัฒนา	กระบี่	ชุมพร	ตรัง	นครศรีธรรมราช	นราธิวาส	ปัตตานี	พังงา	พัทลุง	ภูเก็ต	ระนอง	ยะลา	สงขลา	สตูล	สุราษฎร์ธานี
1. การพัฒนาเมืองหลักและเมืองรอง	-	-	-	-	-	(เมืองรอง)	-	-	(เมืองหลักอันดามันรอง)	-	-	(เมืองหลัก)	-	(เมืองหลักอันดามันรอง)
2. การพัฒนาภาคใต้ตอนบน	✓	-	-	✓	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	✓
3. การพัฒนาเฉพาะพื้นที่														
- พัฒนาลุ่มน้ำ	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	✓	-	✓
- พัฒนาเขตชายทะเล	✓	-	✓	-	-	-	-	-	✓	✓	-	-	-	-
- พัฒนาความมั่นคง	-	-	-	-	✓	✓	-	-	-	-	✓	✓	✓	-
4. การพัฒนาพื้นที่รวมพหุภาคจน	-	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	-	-	✓	✓	-
5. การพัฒนาพื้นที่เกษตร														
- พื้นที่ปลูกยางพารา	-	-	-	-	✓	✓	-	-	-	-	✓	-	✓	-
- พื้นที่ปลูกข้าว	-	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	-	-	✓	-	-
6. การพัฒนาสาธารณสุข	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓

ลักษณะทั่วไปของจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

ลักษณะทางกายภาพ

1. ขนาดและที่ตั้ง

จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เป็นบริเวณที่อยู่ใต้อุณหภูมิของประเทศไทย ประมาณระหว่างเส้นรุ้งที่ 5° ถึง 7° เหนือ และเส้นแวงที่ 101° ถึง 102° ตะวันออก มีพื้นที่ประมาณ 10,936 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตดังนี้ คือ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอไทย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดสงขลา รัฐปะลิส เคดาห์ ประเทศ สหพันธรัฐมาเลเซีย
ทิศใต้	ติดต่อกับ	รัฐกลันตัน ประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย

2. เขตการปกครอง

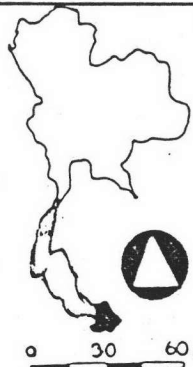
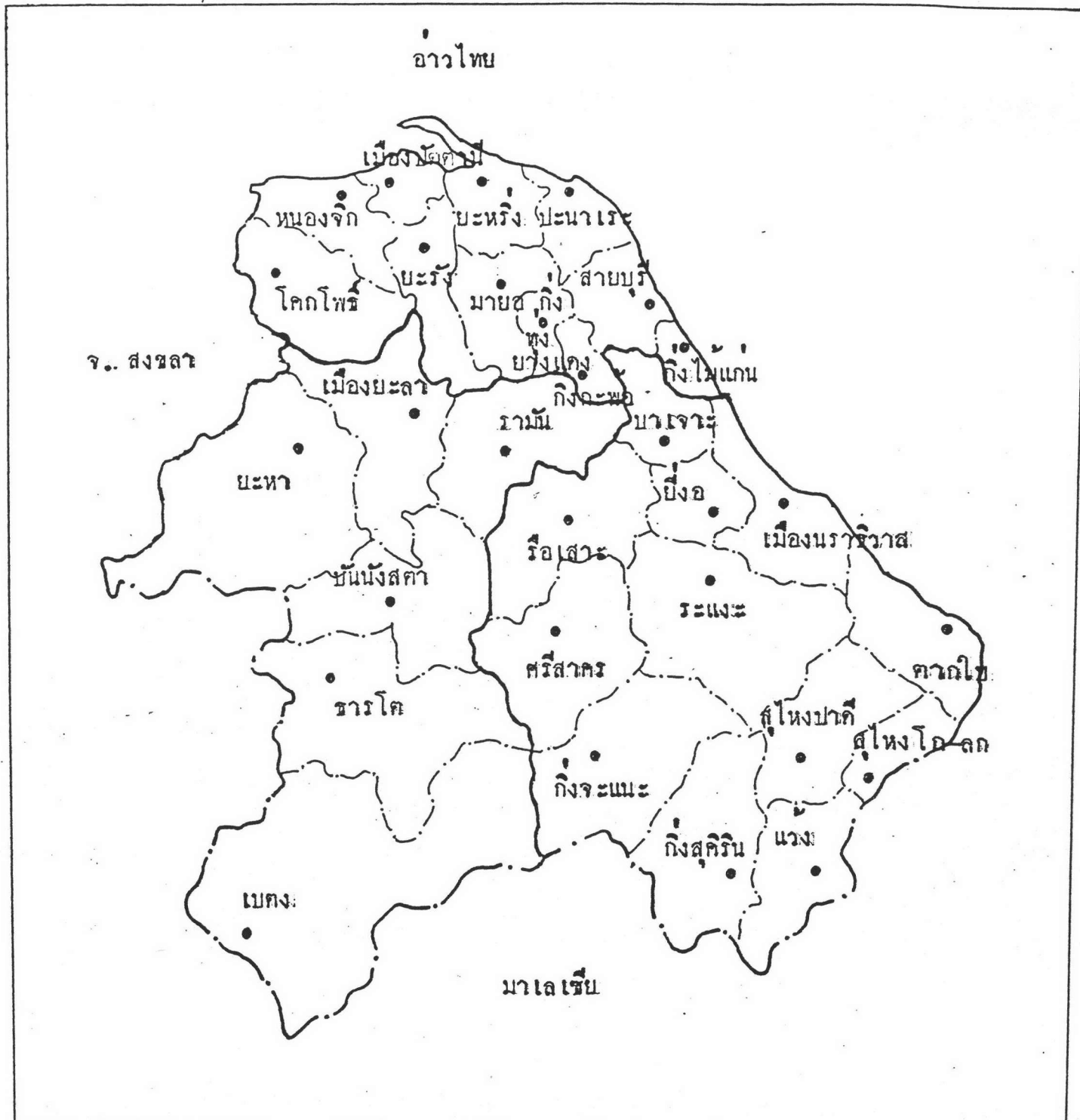
3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนนี้ ประกอบด้วย 3 จังหวัด 24 อำเภอ 5 ถึงอำเภอ 230 ตำบล 1,278 หมู่บ้าน เทศบาลเมือง 3 แห่ง เทศบาลตำบล 3 แห่ง และสุขาภิบาล 21 แห่ง

ตารางที่ 3.5 ขนาดพื้นที่และเขตการปกครองของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

จังหวัด	พื้นที่ ไร่/กม. ²	อำเภอ	กิ่งอำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	สุขาภิบาล
ปัตตานี	1,940.0	8	3	111	578	2	8
ยะลา	4,521.0	6	—	69	425	2	5
นราธิวาส	4,475.5	10	2	50	275	2	8
รวม	10,936.5	24	5	230	1,278	6	23

3. ภูมิประเทศ

บริเวณที่เป็นภูเขาสูง มีความลาดชันเกินกว่า 150 เมตรขึ้นไป จะปกคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ในพื้นที่ โดยเริ่มนับตั้งแต่แนวทิศของจังหวัดสงขลา โดยมีทิวเขาสันกาลาคีรีทอดตัว

การศึกษาเพื่อวางแผนโครงสร้างจังหวัดปัตตานี

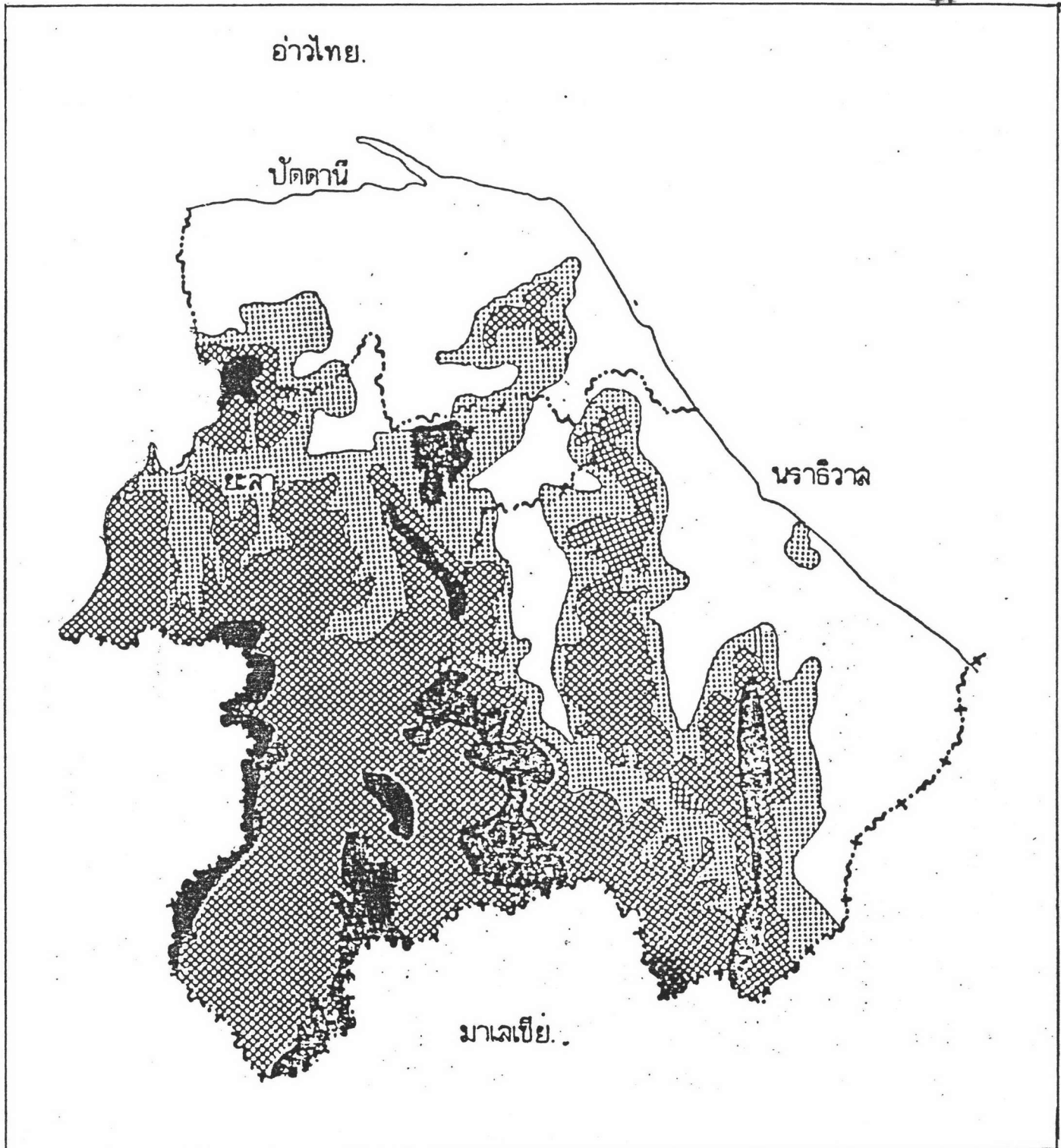
แผนที่ 3.3 แถบ ขเบ มากบุญ ภาคศึกษาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แสดง เขตการปกครองระดับอำเภอของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

—•— เขตประเทศ — เขตจังหวัด

—•— เขตอำเภอ • อำเภอ

ที่มา สำนักงานสถิติแห่งชาติ

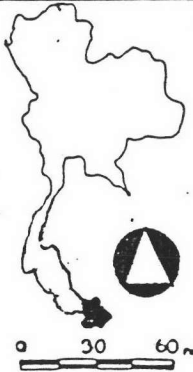
การศึกษาเพื่อวางแผนโครงสร้างจังหวัดปัตตานี

แผนที่ 3-4 นาย ชนบ มากบุญ ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แสดง: ลักษณะภูมิประเทศ

□ ที่ราบ	▨ ภูเขาความชัน 10 - 30%
▤ ลูกคลื่นลอนลาด	■ ภูเขาความชันมากกว่า 30%

ที่มา: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

เป็นแนวคอคอดตามเขตกายแคบไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ไปจนถึงต้นแม่น้ำโขง ในเขต
อำเภอเวียง จังหวัดนครราชสีมา และเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำปัดคานี และสายบุรี

ที่ราบลูกคลื่นลอนลาด (ROLLING PLAIN) เป็นพื้นที่ที่ค่อนข้างสูง เนื่องจากภูเขาสูง
ในทางตอนเหนือของจังหวัดยะลา และตอนใต้ของจังหวัดนครราชสีมา

ที่ราบชายฝั่งทะเล ครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดปัตตานี และบางส่วนของ
จังหวัดนครราชสีมา มีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 170 กิโลเมตร ลักษณะชายฝั่งไม่เว้า
แหว่งมาก และเป็นพื้นที่ค่อนข้างเรียบ โดยจังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ลักษณะนี้กว้างใหญ่ที่สุด

4. โครงข่ายการคมนาคม

การคมนาคมทางบก มีเส้นทางหลัก 3 สาย คือ

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 42 เป็นถนนที่เชื่อมโยงการคมนาคมของพื้นที่
กับจังหวัดสงขลา พาดผ่านพื้นที่ชายฝั่งทะเลของจังหวัดปัตตานี สิ้นสุดที่จังหวัดนครราชสีมา

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 409 เป็นถนนที่เชื่อมการติดต่อระหว่างจังหวัด
ปัตตานี กับจังหวัดยะลา บทบาทสำคัญของถนนสายนี้ คือ เป็นถนนที่รองรับการคมนาคม
ทางอากาศ เพราะเป็นถนนสายเดียวที่ผ่านสนามบินพาณิชย์ปัตตานี

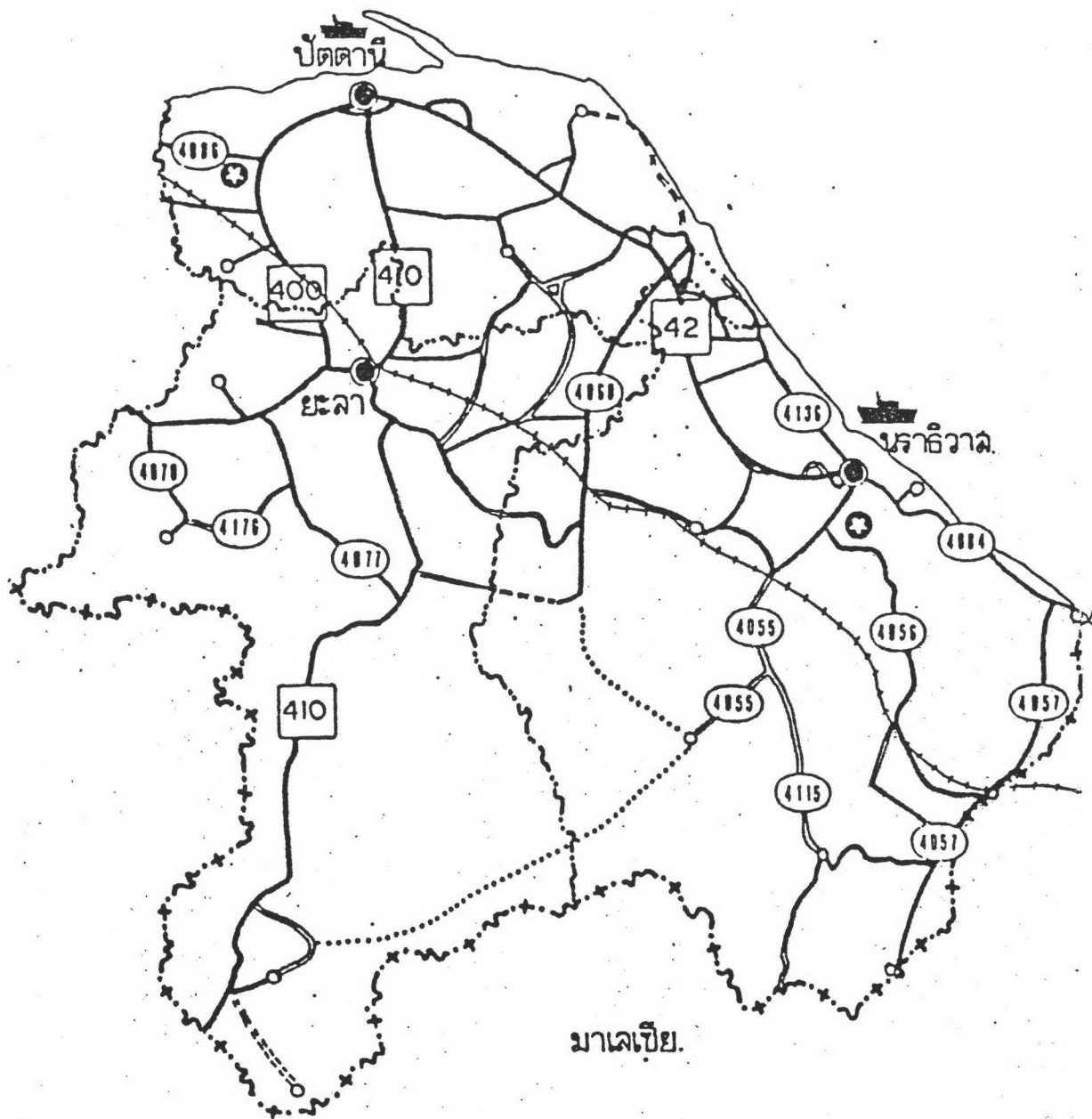
ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 410 เป็นถนนอีกสายหนึ่งที่ทำหน้าที่เชื่อม
จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา เข้าด้วยกัน และยังทำหน้าที่รองรับการคมนาคมทางน้ำ
ของจังหวัดปัตตานีอีกด้วย

ทางรถไฟ เป็นเส้นทางที่เชื่อมโยงและรองรับการขนส่งจากพื้นที่ตอนเหนือ
โดยเฉพาะจาก อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เส้นทางรถไฟที่ผ่านพื้นที่ 3 จังหวัดนี้ มี
ความยาวรวมกัน 134 กิโลเมตร (สถานีโคกโพธิ์-สถานีสุไหงโก-ลก)

การคมนาคมทางน้ำ มีท่าเรือพาณิชย์ 2 แห่ง คือ ปัตตานี และนครราชสีมา
ใช้ในการขนส่งสินค้าชายฝั่งไปยังจังหวัดสงขลา นครศรีธรรมราช กรุงเทพมหานคร ชลบุรี
สมุทรปราการ และขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ

การคมนาคมทางอากาศ มีสนามบินพาณิชย์ 2 แห่ง คือ จังหวัดปัตตานี
(ตำบลบ่อทอง อำเภอหนองจิก) และจังหวัดนครราชสีมา (อำเภอเมืองนครราชสีมา)

อ่าวไทย.

การศึกษาเพื่อวางแผนโครงสร้างจังหวัดปัตตานี

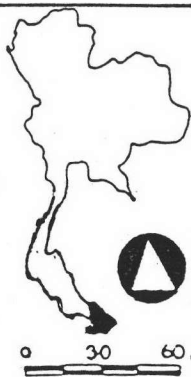
แผนที่ 3.5 แถบ ขเบ มากบุญ ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แสดง โครงข่ายการคมนาคมขนส่ง

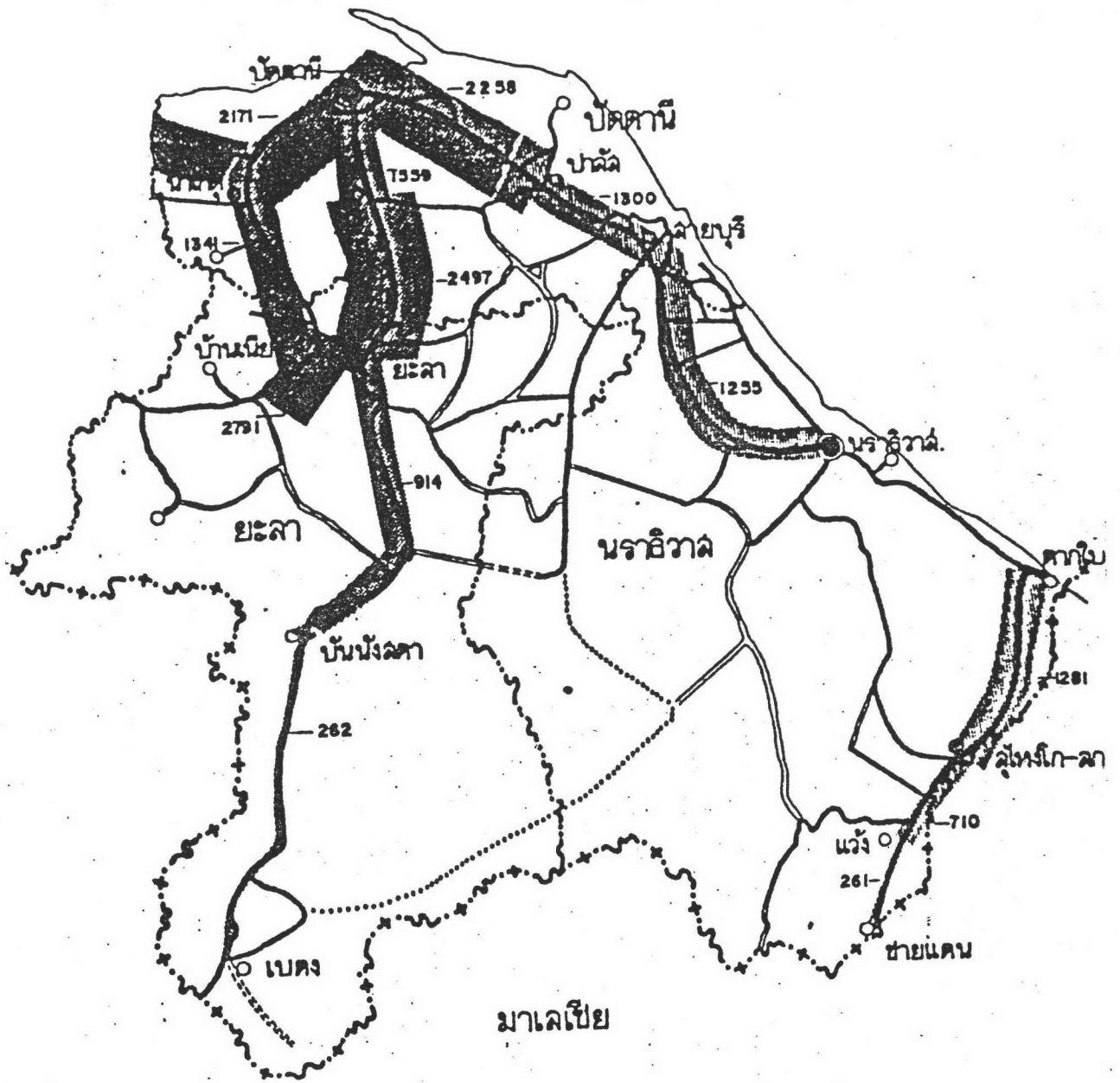
- ทางหลวงแผ่นดิน
- ทางหลวงจังหวัด
- +— ถนนลูกรัง
- ถนนกำลังก่อสร้าง
- แนวถนนในอนาคต
- +++++ ทางรถไฟ

ท่าเรือ กรมทางหลวง

○ สนามบิน ท่าเรือ

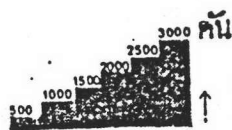
อำเภอไทย.

การศึกษาเพื่อวางแผนโครงสร้างจังหวัดปัตตานี

แผนที่ 3.6 แถบ ขแบ มากบุญ ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แสดง ปริมาณการจราจรบนทางหลวง

↑ หนา. ๖ 2,000 คัน

ที่มา กรมทางหลวง

ลักษณะทาง เศรษฐกิจ

1. มูลค่าผลิตภัณฑ์รวมและการเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์รวม

กลุ่มจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส มีผลิตภัณฑ์รวมในปี 2527 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 6,137.9 ล้านบาท หรือร้อยละ 17.78 ของผลิตภัณฑ์รวมภาค อัครการขยายตัวทาง เศรษฐกิจของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนนี้ ในช่วงเวลา 5 ปี (2522-2527) เท่ากับร้อยละ 5.27

มูลค่าผลิตภัณฑ์ของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในช่วงปี 2522-2527 มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1,280.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 26.36 ของผลิตภัณฑ์ปี 2522 การเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์แต่ละจังหวัด (RELATIVE CHANGES) จังหวัดนราธิวาส ร้อยละ 34.79 เฉลี่ยร้อยละ 6.96 ต่อปี จังหวัดปัตตานีร้อยละ 28.90 เฉลี่ยร้อยละ 5.78 ต่อปี จังหวัดยะลาร้อยละ 13.86 เฉลี่ยร้อยละ 2.77 ต่อปี ส่วนการเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์ทั้งหมด (ABSOLUTE CHANGES) จังหวัดนราธิวาสร้อยละ 44.78 จังหวัดปัตตานีร้อยละ 39.37 และจังหวัดยะลาร้อยละ 15.85

ในการศึกษาลักษณะทาง เศรษฐกิจ สามารถศึกษาได้ในหลายระดับ ในเชิงความสัมพันธ์ของพื้นที่ แต่เนื่องจากการศึกษาพื้นที่จังหวัดปัตตานี มีความสัมพันธ์กับพื้นที่ข้างเคียงคือ จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาสอย่างมาก ดังนั้นการศึกษาต่อไป ใ้ศึกษาพื้นที่กลุ่มจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส อนุภาค (จังหวัดชายแดนภาคใต้) ภาคใต้ และประเทศ

2. การหาสาขาการผลิตที่เติบโตเร็วและไ้เปรียบ

การพิจารณาว่า สาขาการผลิตใดที่เติบโตเร็ว และไ้เปรียบกว่าจังหวัดอื่นที่มีโครงสร้างการผลิตแบบเดียวกันในอดีต ใ้ใช้วิธี "SHIFT-SHARE ANALYSIS" ซึ่ง เป็นการพิจารณาถึงสาขาการผลิตที่เป็นตัวแปรสำคัญในการ เติบโต ในอัตราเกี่ยวกับการผลิตของอนุภาค หรือภาค หรือประเทศ และการพิจารณาสาขาการผลิตที่มีการกระจุกตัว และขยายตัว เร็ว โดยการ เติบโตของจังหวัด ซึ่งพิจารณาการ เติบโตมาจาก 2 ส่วน คือ

- ส่วนหนึ่ง เกิดจากการ เติบโตทั้งหมดของอนุภาค หรือภาค หรือประเทศ
- ส่วนหนึ่ง เกิดจากการ เติบโตที่จังหวัดไ้เปรียบจังหวัดอื่น ที่มีโครงสร้าง

การผลิตแบบเดียวกัน

ตารางที่ 3.6 การเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์ของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2522-2527

จังหวัด	พ.ศ. 2522		พ.ศ. 2527		จำนวน	Relative Change	Absolute Change	เฉลี่ย
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ปัตตานี	1,744.0	35.90	2,248.1	36.63	504.1	28.90	39.37	5.78
ยะลา	1,464.7	30.15	1,667.7	27.17	203.0	13.86	15.85	2.77
นราธิวาส	1,648.6	33.95	2,222.1	36.20	573.5	34.79	44.78	6.96
รวม	4,857.3	100.00	6,137.9	100.00	1,280.6	26.36	100.00	5.27

ที่มา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 3.7 มูลค่าผลิตภัณฑ์ของจังหวัดปัตตานี 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อนุภาค ภาคใต้ และประเทศไทย

สาขา	จ.ปัตตานี		3 จังหวัด		อนุภาค		ภาคใต้		ประเทศไทย	
	ปี 2522	ปี 2527	ปี 2522	ปี 2527	ปี 2522	ปี 2527	ปี 2522	ปี 2527	ปี 2522	ปี 2527
เกษตรกรรม	794.6	1,065.5	2,162.3	2,615.9	4,357.2	5,127.7	11,938.6	13,968.4	71,408.1	85,901.5
กลกิรรม	347.0	254.5	1,489.5	1,610.7	2,436.5	2,636.5	6,641.3	7,485.0	51,803.6	65,517.0
ปศุสัตว์	87.1	99.8	202.5	238.0	406.6	475.3	1,164.9	1,431.2	8,931.4	10,781.1
ประมง	344.6	238.5	355.1	266.2	1,247.2	1,449.4	2,902.7	3,088.3	7,280.9	6,862.5
ป่าไม้	15.9	472.7	115.2	501.0	266.9	566.5	1,229.7	1,963.9	3,392.2	2,740.9
อุตสาหกรรม	134.6	182.5	546.6	766.0	1,572.1	1,863.5	5,174.7	5,250.8	82,096.3	108,265.6
เหมืองแร่	3.1	4.4	66.2	62.3	140.5	116.9	1,839.2	1,298.0	4,531.2	5,415.0
อุตสาหกรรม	43.1	60.8	172.2	216.6	497.5	526.1	1,375.8	1,466.6	57,840.6	77,082.7
การก่อสร้าง	72.6	81.7	258.3	379.9	773.3	923.7	1,579.5	1,796.8	14,546.3	17,680.2
การไฟฟ้า	15.8	35.6	44.9	107.2	160.8	296.8	380.2	689.4	5,178.2	8,087.7
พาณิชย์กรรม	814.8	1,000.1	1,010.7	2,756.0	5,133.0	6,492.2	11,874.9	15,309.0	123,447.9	170,039.6
การคมนาคม	136.1	156.9	311.1	399.0	810.3	995.1	1,771.3	2,156.5	17,663.5	24,604.8
การค้าสง่า	394.1	487.8	927.7	1,246.0	2,086.6	2,578.0	4,967.3	6,296.9	45,496.9	57,430.0
การธนาคาร	43.6	56.1	125.4	211.5	358.7	663.1	858.5	1,576.0	15,627.2	26,993.8
หืออยู่อาศัย	33.1	36.9	93.0	105.5	167.3	198.0	433.2	525.0	4,289.1	5,369.0
การบริหาร	89.0	107.2	263.0	298.3	540.4	660.5	1,266.8	1,627.1	11,594.3	14,106.3
การบริการ	118.9	155.2	433.2	495.7	1,169.7	1,397.5	2,577.8	3,127.5	28,776.9	41,535.7
รวม	1,744.0	2,248.1	4,853.7	6,137.9	11,062.3	13,483.4	28,988.2	34,528.2	276,952.3	364,206.7

ที่มา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ซึ่งสามารถบอกถึงการเจริญเติบโตของจังหวัด อันเป็นผลจากการเจริญเติบโตของตัวแปรบางตัวของจังหวัด โดยกระจายออกเป็นความเจริญทั้งหมดของอนุภาคหรือภาค หรือประเทศ และการเติบโตของอุตสาหกรรมในจังหวัด ซึ่งสามารถอธิบายได้โดยภาวะการแข่งขันของอุตสาหกรรมที่มีลักษณะเฉพาะ เปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมอื่นในพื้นที่นั้น โดยมีองค์ประกอบดังนี้ คือ

REGIONAL SHARE คือ จำนวนมูลค่าเพิ่ม VALUE ADDED ที่เพิ่มขึ้น ในกรณีที่การผลิตของจังหวัดเพิ่มขึ้นในอัตรา เกี่ยวกับการผลิตของอนุภาค หรือภาค หรือประเทศ

PROPORTIONALITY SHIFT หรือ INDUSTRIAL MIX EFFECT คือ จำนวนของการผลิตในจังหวัดที่แตกต่างไปจากการเพิ่มของการผลิตในอนุภาค หรือภาค หรือประเทศ อันเนื่องมาจากการกระจุกตัวของอุตสาหกรรม ซึ่งอาจเป็นประเภทขยายตัวเร็วหรือช้าก็ได้

DIFFERENTIAL SHIFT คือ การเติบโตของจังหวัดนั้น กว่าจังหวัดอื่นๆ ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ ทำให้ทราบค่าของ SHARE บอกว่า จังหวัดนั้น มีการเติบโตอันเนื่องมาจากการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจรวมของอนุภาค หรือภาค หรือประเทศ เท่าใด

ค่าของ P-SHIFT ถ้าเป็น + แสดงว่า จังหวัดมีอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ขยายตัวเร็ว ถ้าเป็น - แสดงว่า จังหวัดมีอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ขยายตัวช้า

ค่าของ D-SHIFT ถ้าเป็น + บอกว่า มีอุตสาหกรรมอะไรบางอย่างที่เติบโตเร็วในจังหวัดนั้น กว่าในจังหวัดอื่นที่มีโครงสร้างการผลิตแบบเดียวกัน ถ้าเป็น - บอกว่า มีอุตสาหกรรมอะไรบางอย่างที่เติบโตช้าในจังหวัดนั้น กว่าในจังหวัดอื่นที่มีโครงสร้างการผลิตแบบเดียวกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทั้งสาม สำหรับอุตสาหกรรมใด อุตสาหกรรมหนึ่ง ในจังหวัดหนึ่ง สามารถแสดงได้ในรูปสมการ ดังนี้ คือ

$$S_{ij}^* = S_{ij} + \Delta S_{ij}$$

$$\text{โดยที่ } S_{ij}^* = S_{ij} \left[\left(\frac{GDP^*}{GDP} \right) - 1 \right] + \left[S_{ij} \left(\frac{S_{ij}^*}{S_{ij}} \right) - \left(\frac{GDP^*}{GDP} \right) \right] + S_{ij} \left[\left(\frac{S_{ij}^*}{S_{ij}} \right) - \left(\frac{S_i^*}{S_i} \right) \right]$$

โดยที่ GDP คือ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ (GROSS DOMESTIC PRODUCT)
ในคอนคนของช่วงเวลาที่วิเคราะห์

GDP* คือ ผลิตภัณฑ์ในคอนช่วงปลายของเวลา

S_i คือ มูลค่าเพิ่ม (VALUE ADDED) ของอุตสาหกรรมที่ i ใน
คอนคนของช่วงเวลา

S_i^* คือ มูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมที่ i ในคอนปลายของช่วงเวลา

S_{ij} คือ มูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมที่ i ในภาคที่ j ในคอนคนของ
ช่วงเวลา

S_{ij}^* คือ มูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมที่ i ในภาคที่ j ในคอนปลาย
ของช่วงเวลา

จังหวัดปัตตานีกับระดับประเทศ

ค่า SHARE = 558.08 มีสาขาการผลิตที่สำคัญ คือ การค้าส่งและค้าปลีก
กลสิกรรมและการประมง

ค่า P-SHIFT = 262.10 แสดงว่าจังหวัดปัตตานีโดยส่วนรวม มีการ
ขยายตัวเร็ว เนื่องจากการกระจุกตัวของสาขาการผลิต โดยสาขาการผลิตที่มีการกระจุก
ตัวและขยายตัวไคเร็ว คือ การประมง การค้าส่งและค้าปลีก กลสิกรรม ปศุสัตว์ การบริหาร
และป้องกันประเทศ ป่าไม้ การก่อสร้าง ท่ออยู่อาศัย อุตสาหกรรมเหมืองแร่ ส่วนสาขา
การผลิตที่มีการขยายตัวช้า คือ การไฟฟ้าและประปา การคมนาคมขนส่ง การบริการ
การธนาคารและประกันภัย

ค่า D-SHIFT = -52.32 แสดงว่า จังหวัดปัตตานีโดยส่วนรวมมีสาขา
การผลิตเสียเปรียบกว่าจังหวัดอื่น ที่มีโครงสร้างการผลิตแบบเดียวกัน และมีสาขาการผลิต
ที่ไคเปรียบ คือ ป่าไม้ การไฟฟ้าและประปา อุตสาหกรรมเหมืองแร่ ส่วนสาขาการผลิต
ที่เสียเปรียบ คือ การบริหารและป้องกันประเทศ ปศุสัตว์ การก่อสร้าง การค้าส่งและค้า
ปลีก ท่ออยู่อาศัย การบริการ การธนาคารและประกันภัย การคมนาคมขนส่ง การประมง

ตารางที่ 3.8 Shift - Share Analysis สาขาการผลิตที่โตเร็วและโล่งเปรียบ ปี 2522-2527

สาขา	3 จังหวัด			อนุภาค			ภาคใต้			ประเทศไทย		
	Share	P-Shift	D-Shift	Share	P-Shift	D-Shift	Share	P-Shift	D-Shift	Share	P-Shift	D-Shift
เกษตรกรรม	206.06	39.73	103.30	135.08	7.95	127.14	150.97	15.89	135.08	254.27	95.35	111.24
กลีกรวม	90.22	62.46	-121.45	58.99	-31.23	-121.45	65.93	20.82	-138.80	111.04	20.82	-197.79
ปศุสัตว์	22.65	6.97	-2.61	14.81	-0.87	-1.74	16.55	-3.48	-6.97	27.87	9.58	-5.23
ประมง	89.60	175.75	-20.68	58.58	-3.45	-161.96	65.47	44.80	-127.50	110.27	130.95	-86.15
ป่าไม้	4.13	-49.13	403.54	2.70	14.47	439.64	3.02	-6.20	447.59	5.09	8.11	459.83
เหมืองแร่	0.81	0.99	1.49	0.53	-1.09	1.86	0.59	1.49	3.88	0.90	0.40	0.71
อุตสาหกรรม	11.21	0	6.47	7.33	-5.17	15.52	8.19	5.17	14.65	13.79	0.43	3.45
การก่อสร้าง	18.88	-15.26	-24.68	12.34	-5.08	2.18	13.79	3.63	-0.73	23.23	7.26	-6.53
การไฟฟ้า	4.11	-17.85	-2.21	2.69	9.80	7.27	3.00	-9.80	6.95	5.06	-3.79	10.90
การคมนาคม	35.39	-2.72	-17.69	0.17	1.36	-4.08	25.86	-4.08	-9.53	43.55	-9.53	-32.66
การคาสงา	102.47	-31.53	-39.41	67.00	11.82	15.76	74.88	-31.53	-11.82	126.11	23.65	-7.88
การธนาคาร	11.34	-18.75	-7.44	7.41	27.90	-22.67	8.28	-0.65	-23.98	13.95	-17.88	-19.18
หือยอาชีพ	8.61	4.30	-0.66	5.63	-0.33	-1.99	6.29	-0.66	-3.31	10.59	2.32	-14.56
การบริหาร	23.14	11.57	6.23	15.13	7.12	-4.45	16.91	-7.83	-7.12	27.84	8.70	-1.74
การบริการ	30.91	13.08	19.02	20.21	3.57	13.08	22.59	-2.38	11.89	38.05	-14.27	-15.46
รวม	453.44	179.61	52.32	296.48	36.77	209.28	331.36	25.20	174.40	558.08	262.10	-52.32

ตารางที่ 3.9 การวัดความเชี่ยวชาญในการผลิตตามมูลค่าการผลิต ปี 2522-2527

สาขา	ปีคานี้ :: 3 จังหวัดชายแดน		ปีคานี้ :: อนุภาค		ปีคานี้ :: ภาค		ปีคานี้ :: ประเทศ	
	2522	2527	2522	2527	2522	2527	2522	2527
เกษตรกรรม	1.02	1.10	1.14	1.04	1.11	1.09	1.11	1.24
กลีกรวม	0.65	0.43	0.89	0.48	0.87	0.49	0.67	0.39
ปศุสัตว์	1.19	1.13	1.34	1.05	1.25	1.00	0.98	1.45
ประมง	2.70	2.42	1.73	0.82	1.98	1.10	4.78	3.48
ป่าไม้	0.38	2.55	0.37	4.17	0.22	3.44	0.47	17.25
อุตสาหกรรม	0.68	0.64	0.54	0.49	0.43	0.50	0.16	0.17
เหมืองแร่	0.13	0.19	0.14	0.19	0.03	0.05	0.07	0.08
อุตสาหกรรม	0.70	0.76	0.54	0.58	0.52	0.59	0.07	0.08
การก่อสร้าง	0.78	0.58	0.59	0.44	0.77	0.65	0.50	0.46
การไฟฟ้า	0.98	0.90	0.64	0.60	0.69	0.74	0.31	0.44
พาณิชย์กรรม	0.32	0.98	0.99	0.77	1.14	0.93	0.66	0.59
การคมนาคม	1.22	1.06	1.05	0.79	1.28	1.04	0.77	0.64
การคาสงา	1.18	1.06	1.18	0.95	1.32	1.11	0.87	0.85
การธนาคาร	0.97	0.72	0.76	0.42	0.85	0.51	0.28	0.21
หือยอาชีพ	0.99	0.95	1.24	0.93	1.27	1.00	0.77	0.69
การบริหาร	0.94	0.97	1.03	0.81	1.17	0.94	0.77	0.76
การบริการ	0.76	0.85	0.64	0.56	0.77	0.71	0.41	0.37

จากการศึกษาจังหวัดปัตตานีกับระดับประเทศ สามารถสรุปสาขาเศรษฐกิจ
กิจ ไค้ดังนี้ คือ

สาขาที่ขยายตัวเร็วและไค้เปรียบกว่าจังหวัดอื่น คือ ป่าไม้ เหมืองแร่
อุตสาหกรรม

สาขาที่ขยายตัวช้าแต่ไค้เปรียบกว่าจังหวัดอื่น คือ การไฟฟ้าและประปา
สาขาที่ขยายตัวเร็วแต่เสี่ยเปรียบกว่าจังหวัดอื่น คือ กลสิกรรม ปศุสัตว์
การประมง การก่อสร้าง การค้าส่งและค้าปลีก ที่อยู่อาศัย การบริหารและป้องกันประเทศ
สาขาที่ขยายตัวช้าและเสี่ยเปรียบกว่าจังหวัดอื่น คือ การคมนาคมขนส่ง
การธนาคารและประกันภัย การบริการ

จังหวัดปัตตานีกับภาคใต้

ค่า SHARE = 331.36 มีสาขาการผลิตที่สำคัญ คือ การค้าส่งและค้าปลีก
กลสิกรรม และการประมง

ค่า P-SHIFT = 25.20 แสดงว่า จังหวัดปัตตานีโดยส่วนรวมมีการขยาย
ตัวเร็ว เนื่องจากการกระจุกตัวของสาขาการผลิต โดยสาขาการผลิตที่มีการกระจุกตัวและ
ขยายตัวไค้เร็ว คือ การประมง กลสิกรรม อุตสาหกรรม การก่อสร้าง เหมืองแร่ ส่วน
สาขาการผลิตที่มีการขยายตัวช้า คือ การธนาคารและประกันภัย ที่อยู่อาศัย การบริการ
ปศุสัตว์ การคมนาคมขนส่ง ป่าไม้ การบริหารและป้องกันประเทศ การไฟฟ้าและประปา
การค้าส่งและค้าปลีก

ค่า D-SHIFT = 174.40 แสดงว่า จังหวัดปัตตานีโดยส่วนรวมมีสาขา
การผลิตไค้เปรียบกว่าจังหวัดอื่น ที่มีโครงสร้างการผลิตแบบเดียวกัน โดยมีสาขาการผลิต
ที่ไค้เปรียบ คือ ป่าไม้ อุตสาหกรรม การบริการ การไฟฟ้าและประปา เหมืองแร่ ส่วน
สาขาการผลิตที่เสี่ยเปรียบ คือ การก่อสร้าง ที่อยู่อาศัย ปศุสัตว์ การบริหารและป้องกัน
ประเทศ การคมนาคมขนส่ง การค้าส่งและค้าปลีก การธนาคารและประกันภัย กลสิกรรม
การประมง

จากการศึกษาจังหวัดปัตตานีกับภาคใต้ สามารถสรุปสาขาเศรษฐกิจ ไค้
ดังนี้ คือ

สาขาที่ขยายตัวเร็วและไค้เปรียบกว่าจังหวัดอื่น คือ เหมืองแร่ อุตสาหกรรม

สาขาที่ขยายตัวช้าแต่ได้เปรียบกว่าจังหวัดอื่น คือ ป่าไม้ การไฟฟ้าและ
ประปา การบริการ

สาขาที่ขยายตัวเร็วแต่เสียเปรียบกว่าจังหวัดอื่น คือ กลสิกรรม การประ-
มง การก่อสร้าง

สาขาที่ขยายตัวช้าและเสียเปรียบกว่าจังหวัดอื่น คือ ปศุสัตว์ การคมนาคม
ขนส่ง การค้าส่งและค้าปลีก การธนาคารและประกันภัย ที่อยู่อาศัย การบริหารและป้อง-
กันประเทศ

จังหวัดปัตตานีกับอนุภาค (จังหวัดชายแดนภาคใต้)

ค่า SHARE = 296.48 มีสาขาการผลิตที่สำคัญ คือ การค้าส่งและค้าปลีก
กลสิกรรม และการประมง

ค่า P-SHIFT = 36.77 แสดงว่า จังหวัดปัตตานีโดยส่วนรวมมีการขยาย
ตัวเร็ว เนื่องจากการกระจุกตัวของสาขาการผลิต โดยสาขาการผลิตที่มีการกระจุกตัวและ
ขยายตัวได้เร็ว คือ การธนาคารและประกันภัย ป่าไม้ การค้าส่งและค้าปลีก การไฟฟ้า
และประปา การบริหารและป้องกันประเทศ การบริการ การคมนาคมขนส่ง ส่วนสาขา
การผลิตที่มีการขยายตัวช้า คือ ที่อยู่อาศัย ปศุสัตว์ เหมืองแร่ การประมง การก่อสร้าง
อุตสาหกรรม กลสิกรรม

ค่า D-SHIFT = 209.28 แสดงว่า จังหวัดปัตตานีโดยส่วนรวมมีสาขา
การผลิตได้เปรียบกว่าจังหวัดอื่น ที่มีโครงสร้างการผลิตแบบเดียวกัน โดยมีสาขาการผลิต
ที่ได้เปรียบ คือ ป่าไม้ การค้าส่งและค้าปลีก อุตสาหกรรม การบริการ การไฟฟ้าและ-
ประปา การก่อสร้าง เหมืองแร่ ส่วนสาขาการผลิตที่เสียเปรียบ คือ ปศุสัตว์ ที่อยู่อาศัย
การคมนาคมขนส่ง การบริหารและป้องกันประเทศ การธนาคารและประกันภัย กลสิกรรม
การประมง

จากการศึกษาจังหวัดปัตตานีกับอนุภาค สามารถสรุปสาขาเศรษฐกิจ ได้
ดังนี้ คือ

สาขาที่ขยายตัวเร็วและได้เปรียบกว่าจังหวัดอื่น คือ ป่าไม้ การไฟฟ้าและ
ประปา การค้าส่งและค้าปลีก การบริการ

สาขาที่ขยายตัวช้าแต่ได้เปรียบกว่าจังหวัดอื่น คือ เหมืองแร่ อุตสาหกรรม
การก่อสร้าง

สาขาที่ขยายตัวเร็วแต่เสียเปรียบกว่าจังหวัดอื่น คือ การคมนาคมขนส่ง การธนาคารและประกันภัย การบริหารและป้องกันประเทศ

สาขาที่ขยายตัวช้าและเสียเปรียบกว่าจังหวัดอื่น คือ กสิกรรม ปศุสัตว์ การประมง ท่ออุตสาหกรรม

จังหวัดปัตตานีกับกลุ่มจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

ค่า SHARE = 453.44 มีสาขาการผลิตที่สำคัญ คือ การค้าส่งและค้าปลีก กสิกรรม และการประมง

ค่า P-SHIFT = 179.61 แสดงว่า จังหวัดปัตตานีโดยส่วนรวมมีการขยายตัวเร็ว เนื่องจากการกระจุกตัวของสาขาการผลิต โดยสาขาการผลิตที่มีการกระจุกตัวและขยายตัวได้เร็ว คือ การประมง กสิกรรม การบริหารและป้องกันประเทศ ปศุสัตว์ ท่ออุตสาหกรรม เมืองแร่ ส่วนสาขาการผลิตที่มีการขยายตัวช้า คือ การคมนาคมขนส่ง การก่อสร้าง การไฟฟ้าและประปา การธนาคารและประกันภัย การค้าส่งและค้าปลีก ป่าไม้ ส่วนสาขาที่ไม่มีการขยายตัว คือ อุตสาหกรรม

ค่า D-SHIFT = 52.32 แสดงว่า จังหวัดปัตตานีโดยส่วนรวมมีสาขาการผลิตได้เปรียบกว่าจังหวัดอื่น ที่มีโครงสร้างการผลิตแบบเดียวกัน โดยมีสาขาการผลิตที่ได้เปรียบ คือ ท่ออุตสาหกรรม การไฟฟ้าและประปา ปศุสัตว์ การธนาคารและประกันภัย การคมนาคมขนส่ง การก่อสร้าง การประมง การค้าส่งและค้าปลีก กสิกรรม

จากการศึกษาจังหวัดปัตตานีกับกลุ่มจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส สามารถสรุปสาขาเศรษฐกิจ ได้ดังนี้ คือ

สาขาที่ขยายตัวเร็วและได้เปรียบกว่าจังหวัดอื่น คือ เมืองแร่ การบริหารและป้องกันประเทศ การบริการ

สาขาที่ขยายตัวช้าแต่ได้เปรียบกว่าจังหวัดอื่น คือ ป่าไม้ อุตสาหกรรม
สาขาที่ขยายตัวเร็วแต่เสียเปรียบกว่าจังหวัดอื่น คือ กสิกรรม ปศุสัตว์ การประมง ท่ออุตสาหกรรม

สาขาที่ขยายตัวช้าและเสียเปรียบกว่าจังหวัดอื่น คือ การก่อสร้าง การไฟฟ้าและประปา การคมนาคมขนส่ง การค้าส่งและค้าปลีก การธนาคารและประกันภัย

3.. การหาความเชี่ยวชาญในการผลิต

เป็นวิธีการหาปัจจัยทาง เศรษฐกิจ โคยวิธี "LOCATION QUATIENT"

ซึ่ง เป็นการพิจารณาหาความเชี่ยวชาญในการผลิตของสาขาการสาขการผลิตนั้นๆ หากมีความเชี่ยวชาญมากกว่าภาค ถือว่าเป็นสาขาการผลิตหลักของจังหวัด โดยศึกษาจากมูลค่าการผลิต จากการเทียบสัดส่วนในระคับต่างๆ โดยมีสูตรดังนี้ คือ

$$LQ = \frac{\frac{X_r}{X_n}}{\frac{RV_r}{RV_n}}$$

X_r = มูลค่าการผลิตในจังหวัดปัตตานี

X_n = มูลค่าการผลิตในกลุ่มจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส หรืออนุภาค หรือภาคใด หรือประเทศ

RV_r = ค่าตัวแปรอ้างอิง (มูลค่าการผลิตทั้งหมด) ในจังหวัดปัตตานี

RV_n = ค่าตัวแปรอ้างอิง (มูลค่าการผลิตทั้งหมด) ในกลุ่มจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส หรืออนุภาค หรือภาคใด หรือประเทศ

$LQ = 1$ หมายความว่า จังหวัดปัตตานี มีความเชี่ยวชาญในการผลิตที่เท่ากันกับการผลิต จากมูลค่าการผลิต และคงเป็นสาขาการผลิตที่ให้บริการภายในจังหวัดเท่านั้น

$LQ > 1$ หมายความว่า จังหวัดปัตตานี มีความเชี่ยวชาญในการผลิตในสาขาการผลิต มากกว่าพื้นที่ศึกษา (ตามระดับของการศึกษา) และน่าจะเป็นผู้นำในทางเศรษฐกิจของจังหวัดใด

$LQ < 1$ หมายความว่า จังหวัดปัตตานี มีความเชี่ยวชาญในการผลิตในสาขาการผลิต น้อยกว่าพื้นที่ศึกษา (ตามระดับของการศึกษา) และน่าจะเป็นการนำเขามาจากพื้นที่อื่นๆ

จากการหาค่า LQ จากการวัดความเชี่ยวชาญในการผลิต ตามมูลค่าการผลิต ในปี 2522 และ 2527 พบว่า ในระดับประเทศ ภาคเกษตรกรรมมีความเชี่ยวชาญมากกว่าประเทศ โดยเฉพาะในสาขาประมงและปศุสัตว์ ส่วนสาขาอื่นๆ นอกจากนี้ มีความเชี่ยวชาญน้อยกว่าประเทศ

ในระดับภาค พบว่า ภาคเกษตรกรรมมีความเชี่ยวชาญมากกว่าภาค โดยเฉพาะในสาขาการประมง ภาคพาณิชย์กรรมมีสาขาการคมนาคมขนส่ง การค้าส่งและค้าปลีก ส่วนสาขาที่มีความเชี่ยวชาญลดลงจากปี 2522 คือ ปศุสัตว์ ที่อยู่อาศัย การบริหารฯ

ในระบอบอนุภาค พบว่า ภาคเกษตรกรรมมีความเชี่ยวชาญมากกว่าอนุภาค โดยเฉพาะสาขาปศุสัตว์ ส่วนสาขาที่มีความเชี่ยวชาญลดลงจากปี 2522 คือ การประมง การคมนาคมขนส่ง การคาสงและคาปลัก ท่อยุอาศัย การบริหารและป้องกันประเทศ

ในระบอบกลุ่มจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส พบว่า ภาคเกษตรกรรมมีความเชี่ยวชาญมากกว่ากลุ่มจังหวัด โดยเฉพาะสาขาป่าไม้ การประมง และปศุสัตว์ ภาคพาณิชย์กรรมมีสาขาการคมนาคมขนส่ง การคาสงและคาปลัก

จากการศึกษาหาความเชี่ยวชาญในการผลิตของจังหวัดปัตตานี ซึ่งได้เปรียบเทียบในระบอบต่างๆ จึงได้เลือกพิจารณาในระดับที่ใกล้เคียงกับพื้นที่ศึกษาคือ กลุ่มจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาหาปัจจัยในทางเศรษฐกิจ ได้แก่ สาขาปศุสัตว์ สาขาการประมง สาขาการคมนาคมขนส่ง และสาขาการคาสงและคาปลัก ส่วนสาขาป่าไม้ ไม่ได้นำมาพิจารณาเป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจ เนื่องจากปี 2522 ไม่มีความเชี่ยวชาญ ประกอบกับรายได้จากผลผลิตในสาขาป่าไม้ไม่แน่นอน เช่น ปี 2523 ไม่มีมูลค่าการผลิต (มูลค่า 0.0 ล้านบาท) ปี 2524 มีมูลค่าถึง 334.8 ล้านบาท

4. การให้สินเชื่อกของธนาคารพาณิชย์

ลักษณะการให้สินเชื่อกของธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดปัตตานี ที่ให้สินเชื่อกแก่สาขาการผลิตต่างๆ ในช่วงปี 2521-2526 กับ 2 จังหวัดข้างเคียง คือ จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาสนั้น จังหวัดปัตตานีในสภาพปัจจุบัน มีปริมาณการให้สินเชื่อน้อยกว่า 2 จังหวัดดังกล่าว แต่ก็ยังมีการให้สินเชื่อกที่เพิ่มมากขึ้นกว่าปี 2521

ในขณะที่เดียวกันสินเชื่อกที่ให้แก่สาขาการผลิตต่างๆ ในช่วงปี 2521-2526 มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในทุกสาขา แสดงให้เห็นถึงการขยายตัวของการผลิตในสาขาต่างๆ สาขาที่ขยายตัวสูงที่สุด คือ การคาปลักและคาสง รองลงมาคือ เกษตรกรรม การคาสง ออกอุตสาหกรรม การบริโภคนส่วนบุคคล เหมืองแร่ การก่อสร้าง โรงแรมและภัตตาคาร และการซื้ออสังหาริมทรัพย์ สำหรับแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของสินเชื่อก มีลักษณะที่เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ในสาขาการคาปลักและคาสง การเกษตรกรรม

สินเชื่อกที่ธนาคารพาณิชย์ให้แก่สาขาการผลิต ซึ่งให้เห็นถึงลักษณะและสภาพความเป็นไป ในเชิงเศรษฐกิจของพื้นที่ในช่วงเวลาดังกล่าวได้ก็ โดยเฉพาะสาขาการผลิตที่มีส่วนในการให้สินเชื่อกสูงๆ ย่อมชี้ให้เห็นถึงลู่ทางของการลงทุนที่แจ่มใส

ตารางที่ 3.10 มูลค่าผลิตภัณฑ์บริษัทรับจ้าง เศรษฐกิจจังหวัดปทุมธานี ปี 2522-2527

สาขา	2522		2523		2524		2525		2526		2527	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บุคคลิก	87.1	4.99	55.1	3.53	74.0	3.89	71.6	4.72	103.4	6.03	99.8	4.44
การประมง	344.6	19.76	303.6	19.45	314.0	16.52	213.3	14.05	230.5	13.45	238.5	10.61
ป่าไม้	15.9	0.91	0.0	0.00	334.8	17.61	0.0	0.00	0.0	0.00	472.7	21.03
การคมนาคม	136.1	7.80	139.7	8.95	108.7	5.72	105.3	6.94	146.0	8.52	156.9	6.98
การค้าสง่า	394.1	22.60	378.2	24.23	387.8	20.40	395.8	26.07	458.6	26.76	487.8	21.70
สาขาอื่นๆ	421.6	24.17	684.3	43.84	681.9	35.87	732.2	48.23	775.5	45.25	792.4	35.25
รวม	1,744.0	100.00	1,560.9	100.00	1,901.2	100.00	1,518.2	100.00	1,714.0	100.00	2,248.1	100.00

ที่มา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

ตารางที่ 3.11 จำนวนเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ล้านบาท)

จังหวัด	2521		2522		2523		2524		2525		2526	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปัตตานี	455.0	41.12	519.3	37.96	565.6	40.01	460.0	28.98	534.1	27.93	686.5	26.15
ยะลา	362.9	32.80	494.1	36.12	462.3	32.71	651.4	41.04	765.5	40.03	1,061.9	40.45
นราธิวาส	288.6	26.08	354.7	25.92	385.6	27.28	475.9	29.98	612.7	32.04	876.8	33.40
รวม	1,106.5	100.00	1,368.1	100.00	1,413.5	100.00	1,587.3	100.00	1,912.3	100.00	2,625.2	100.00

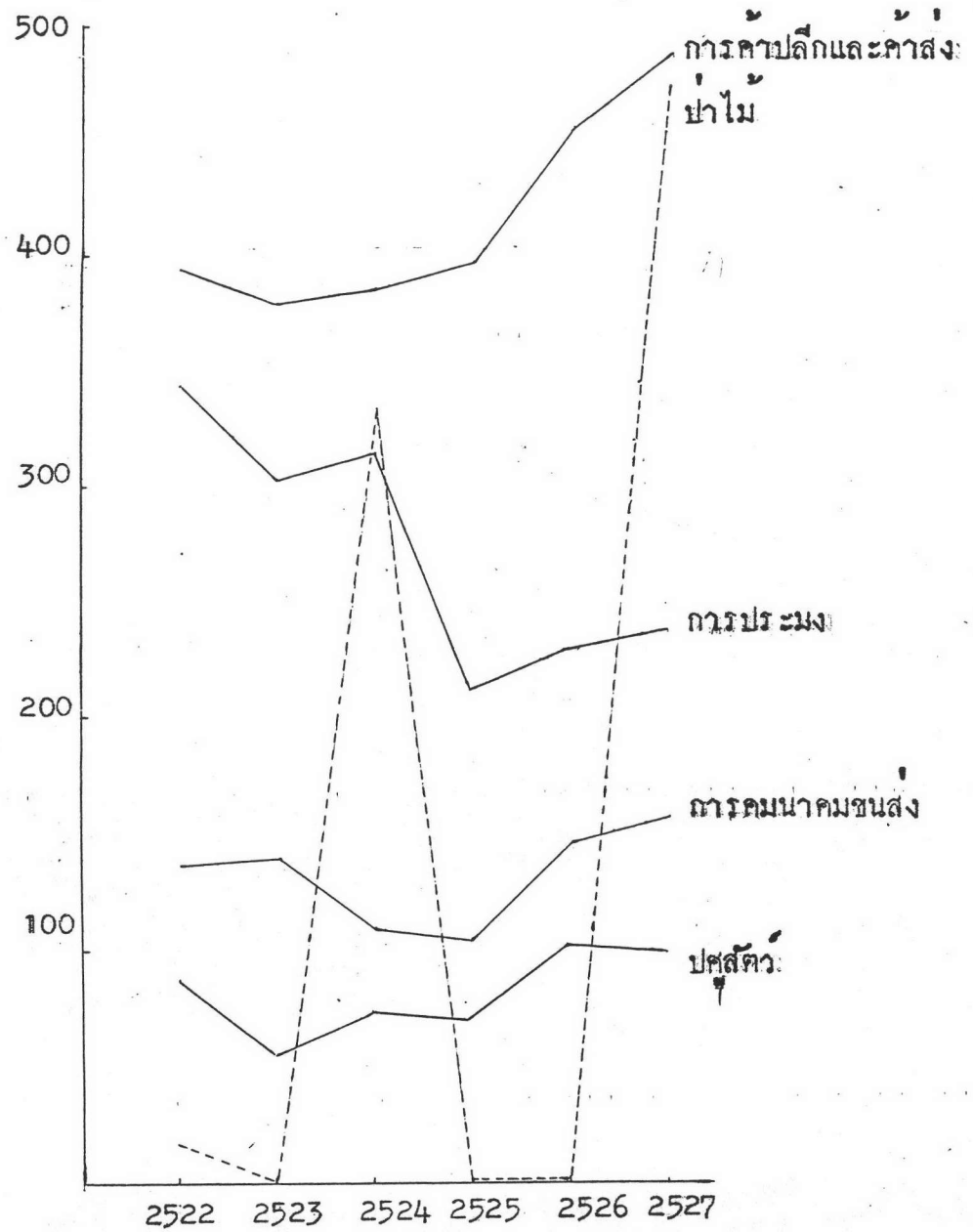
ที่มา ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคใต้

ตารางที่ 3.12 ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามวัตถุประสงค์ (ล้านบาท)

วัตถุประสงค์	2521		2522		2523		2524		2525		2526	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การเกษตร	42.4	9.32	49.2	9.47	53.8	9.51	48.6	10.57	66.7	12.49	82.9	12.08
เหมืองแร่	25.8	5.67	28.2	5.43	29.8	5.27	21.9	4.76	25.9	4.85	32.5	4.73
อุตสาหกรรม	60.4	13.27	64.3	12.38	79.4	14.04	63.2	13.74	49.1	9.19	62.9	9.16
การก่อสร้าง	13.8	3.03	16.7	3.22	18.3	3.24	19.0	4.13	25.6	4.79	31.6	4.60
การค้าส่งออก	25.3	5.56	47.4	9.13	48.6	8.59	39.9	8.67	47.2	8.84	67.2	9.79
การค้าปลีกและส่ง	171.1	37.60	206.3	39.73	217.7	38.49	178.5	38.80	219.5	41.10	273.7	39.87
โรงแรมและภัตตาคาร	13.6	2.99	21.5	4.14	19.4	3.43	17.7	3.85	22.6	4.23	31.8	4.63
การซื้อสิ่งหาปริมาตร	9.7	2.13	13.1	2.52	15.8	2.79	14.1	3.07	14.2	2.66	16.5	2.40
การบริโภคส่วนบุคคล	23.6	5.19	21.4	4.12	26.1	4.61	16.8	3.65	23.2	4.34	36.2	5.27
อื่น ๆ	69.3	15.23	51.2	9.86	56.7	10.02	40.3	8.76	40.1	7.51	51.4	7.49
รวม	455.0	100.00	519.3	100.00	565.6	100.00	460.0	100.00	534.1	100.00	686.5	100.00

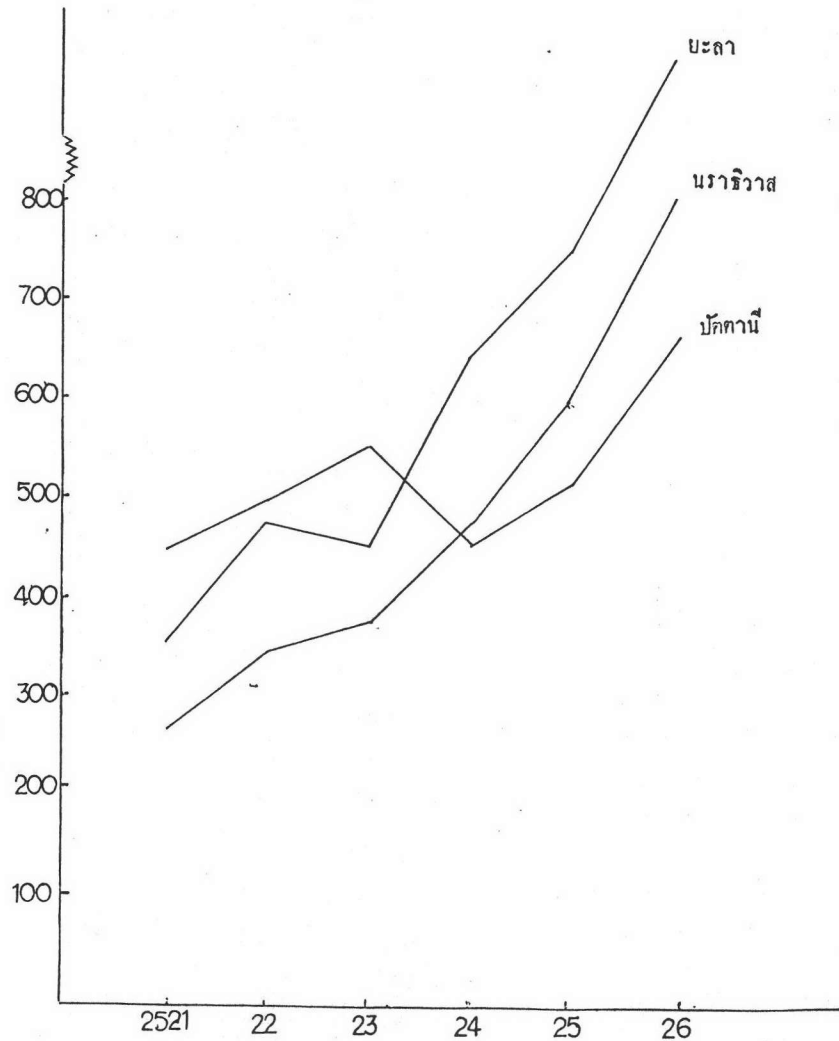
ที่มา ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคใต้

แผนภูมิที่ 3.1 มูลค่าผลิตภัณฑ์ปัจจัยทาง เศรษฐกิจ จังหวัดปัตตานี ปี 2522-2527

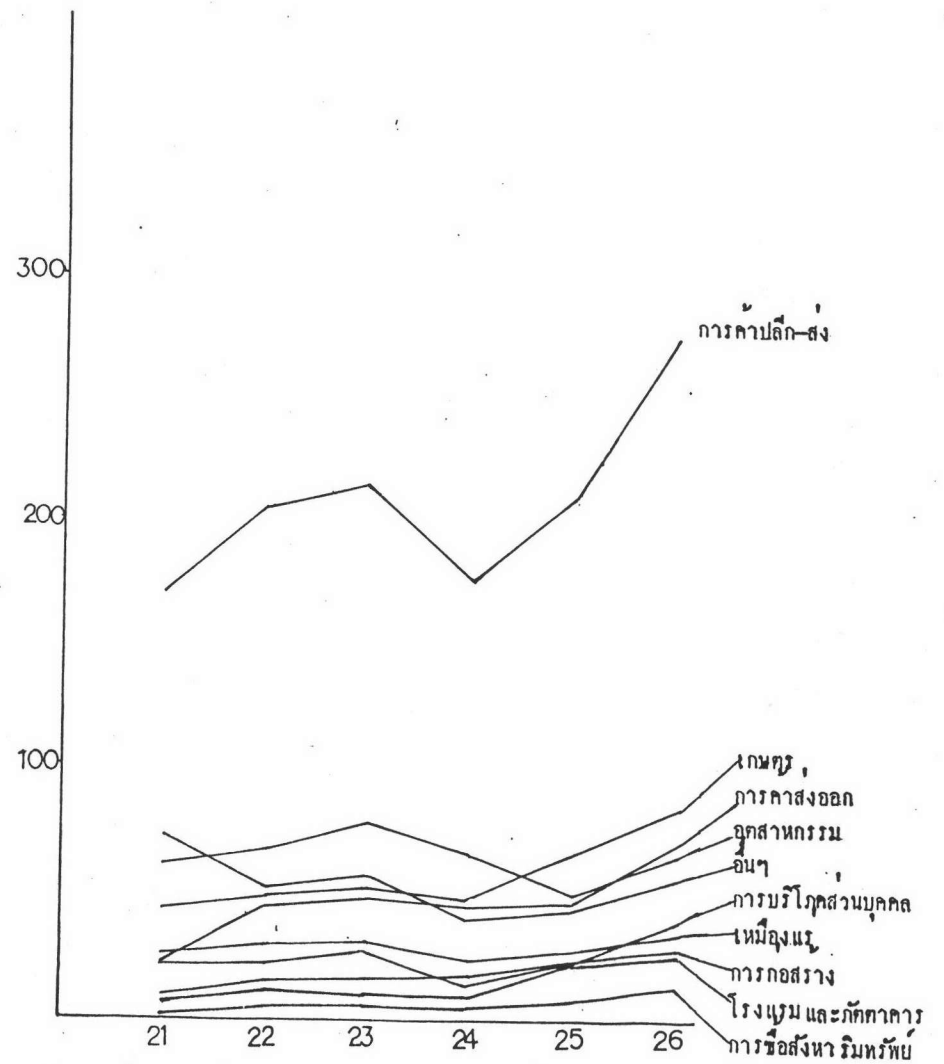

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนภูมิที่ 3.2 จำนวนเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์
3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

แผนภูมิที่ 3.3 ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์
จังหวัดปัตตานี

5. ปริมาณการส่งสินค้าเข้าและออก

สภาพการขนส่งสินค้าเข้าและสินค้าออกของจังหวัดปัตตานี มีทั้งการขนส่งสินค้าทางบก รถไฟ และทางเรือ ในพื้นที่เป็นการพิจารณาจากปริมาณการขนส่งสินค้าเข้าและสินค้าออก ระหว่างกรุงเทพฯกับจังหวัดปัตตานี กลุ่มจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาคใต้ โดยเป็นการขนส่งสินค้าทางบกในช่วงปี 2521-2526 ดังนี้ คือ

ปริมาณสินค้าเข้าของจังหวัดปัตตานีในปี 2521 คิดเป็น 6,016.4 ตัน เป็นสินค้าบริการนำเขาร้อยละ 63.45 ของจังหวัด โดยมีสินค้าประเภทเบ็ดเตล็ดเป็นสินค้าหลัก สินค้าอุตสาหกรรมร้อยละ 25.41 โดยมีวัสดุก่อสร้างเป็นสินค้าหลัก และสินค้าเกษตรกรรมร้อยละ 5.18 โดยมีสินค้าประเภทผักและผลไม้เป็นสินค้าหลัก ในปี 2526 มีปริมาณสินค้าเข้าคิดเป็น 31,473.0 ตัน เป็นสินค้าบริการนำเขาร้อยละ 74.27 ซึ่งเพิ่มมากขึ้น โดยมีสินค้าประเภทเบ็ดเตล็ดเป็นสินค้าหลัก สินค้าอุตสาหกรรมร้อยละ 18.88 มีปริมาณลดลง โดยมีน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นสินค้าหลัก สินค้าเกษตรกรรมร้อยละ 5.75 ซึ่งเพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยมีสินค้าประเภทผักและผลไม้เป็นสินค้าหลัก

เมื่อพิจารณาเป็นสัดส่วนกับกลุ่มจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส อนุภาค และภาคใต้แล้ว สินค้านำเข้าที่สำคัญ คือ สินค้าเกษตรกรรม ไคแก ข้าว สินค้าอุตสาหกรรม ไคแก น้ำมันเชื้อเพลิง วัสดุก่อสร้าง โลหะก่อสร้าง สินค้าการบริการ คือ เครื่องพิมพ์และบุหรี ของใช้เบ็ดเตล็ด

ปริมาณสินค้าออกของจังหวัดปัตตานีในปี 2521 คิดเป็น 7,332.0 ตัน เป็นสินค้าเกษตรกรรมนำออกร้อยละ 71.21 โดยมีสินค้าประเภทสัตว์น้ำเป็นสินค้าหลัก สินค้าการบริการร้อยละ 14.12 โดยมีสินค้าประเภทเบ็ดเตล็ดเป็นสินค้าหลัก สินค้าอุตสาหกรรมร้อยละ 12.83 โดยมีวัสดุก่อสร้าง เป็นสินค้าหลัก ในปี 2526 มีปริมาณสินค้าออกคิดเป็น 39,962 ตัน เป็นสินค้าเกษตรกรรมนำออกร้อยละ 85.85 ซึ่งเพิ่มมากขึ้น โดยมีสินค้าประเภทปุยและอาหารสัตว์ เป็นสินค้าหลัก สินค้าการบริการร้อยละ 6.38 ซึ่งลดลง มีสินค้าประเภทของชำเป็นสินค้าหลัก

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นสัดส่วนกับกลุ่มจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส อนุภาค และภาคใต้แล้วสินค้านำออกที่สำคัญ คือ สินค้าเกษตรกรรม ไคแก

ตารางที่ 3-13 ปริมาณสินค้าเข้า - ออก ระหว่าง กรุงเทพฯ - บั๊กตานิ ปี 2521 - 2526

ประเภทสินค้า	2521					2526				
	ตัน	ร้อยละ	ร้อยละกลุ่ม	ร้อยละอนุภาค	ร้อยละภาค	ตัน	ร้อยละ	ร้อยละกลุ่ม	ร้อยละอนุภาค	ร้อยละภาค
1. เกษตรกรรม	5,220.8	71.21	135.67	46.36	9.21	34,307.0	85.85	197.68	71.27	17.63
สักร้า	3,322.8	45.32	58.30	7.64	1.59	15,652.0	39.17	85.33	23.10	5.76
ยางและน้ำมันพืช	1,118.0	15.25	49.31	22.74	6.55	11,570.0	28.95	97.48	31.92	9.33
ไม้	499.2	6.81	11.65	7.61	0.39	6,955.0	17.40	9.69	7.16	2.30
บักและผลไม้ม	280.8	3.83	16.41	8.37	0.68	130.0	0.33	5.18	9.09	0.24
2. อุตสาหกรรม	941.2	12.83	123.00	47.35	19.57	3,134.0	7.77	243.19	115.01	11.10
วัสดุก่อสร้าง	587.6	8.01	21.94	7.44	2.63	352.0	0.81	20.50	56.52	1.80
ปูนและอาหารสัตว์	228.8	3.12	48.89	17.05	7.76	2,171.0	5.43	95.98	15.78	2.00
น้ำมันเชื้อเพลิง	124.8	1.70	52.17	22.86	9.18	130.0	0.33	55.56	11.59	6.41
เชื้อเพลิงไม้ม	-	-	-	-	-	481.0	1.20	71.15	31.09	0.89
3. บริการ	1,034.8	14.12	132.58	83.52	8.52	2,548.0	6.38	163.99	42.97	12.11
เบ็ดเกลือ	702.0	9.58	25.19	6.73	1.15	910.0	2.28	39.55	10.40	2.62
เครื่องพิมพ์และอุปกรณ์	135.2	1.84	61.90	59.09	4.07	156.0	0.39	23.08	10.91	1.13
ทองคำ	104.0	1.42	33.33	8.77	1.74	1,014.0	2.54	74.29	8.66	2.80
เครื่องใช้ในครัวเรือน	93.6	1.28	12.16	2.83	1.56	468.0	1.17	27.07	13.00	5.56
4. อื่น ๆ	135.2	1.84	1.88	6.10	1.80	-	-	-	-	-
รวม	7,332.0	100.00	25.42	8.46	1.26	39,989.0	100.00	32.78	15.47	3.77

บั๊กตานิ → กรุงเทพฯ

ประเภทสินค้า	2521					2526				
	ตัน	ร้อยละ	ร้อยละกลุ่ม	ร้อยละอนุภาค	ร้อยละภาค	ตัน	ร้อยละ	ร้อยละกลุ่ม	ร้อยละอนุภาค	ร้อยละภาค
1. เกษตรกรรม	312.0	5.18	43.80	8.46	2.99	1,807.0	5.75	187.57	105.37	24.62
บักและผลไม้ม	312.0	5.18	43.80	8.46	2.99	754.0	2.40	20.28	11.39	5.00
ข้าว	-	-	-	-	-	741.0	2.35	70.37	49.56	7.99
ไม้	-	-	-	-	-	156.0	0.50	56.52	27.75	3.30
สักร้า	-	-	-	-	-	156.0	0.50	40.40	16.67	8.33
2. อุตสาหกรรม	1,528.8	25.41	78.46	28.84	2.24	5,941.0	18.88	255.87	110.58	15.21
วัสดุก่อสร้าง	1,060.8	17.63	17.65	4.18	1.46	780.0	2.48	71.43	27.78	3.90
น้ำมันเชื้อเพลิง	468.0	7.78	60.81	24.66	0.78	3,159.0	10.04	72.11	33.56	3.54
ปูนและอาหารสัตว์	-	-	-	-	-	1,222.0	3.88	44.76	13.00	2.79
โลหะก่อสร้าง	-	-	-	-	-	468.0	1.49	38.30	25.71	2.63
ซีเมนต์	-	-	-	-	-	312.0	0.79	29.27	10.53	2.35
3. บริการ	3,816.8	63.45	155.53	52.78	11.93	23,374.0	74.27	194.34	67.35	14.72
เบ็ดเกลือ	2,641.6	43.91	1.07	6.94	1.18	21,918.0	69.64	44.25	15.24	4.90
เครื่องพิมพ์	93.6	1.56	100.00	11.04	0.71	754.0	2.40	100.00	32.77	3.50
ทองคำ	936.0	15.56	29.46	20.98	7.46	442.0	1.40	30.09	10.53	4.11
เครื่องใช้ในครัวเรือน	145.6	2.42	25.00	7.25	2.58	260.0	0.83	20.00	8.81	2.21
4. อื่น ๆ	358.8	5.96	31.94	6.57	3.18	351.0	1.12	35.53	7.30	2.58
รวม	6,016.8	100.00	26.89	6.70	1.36	31,473.0	100.00	44.97	16.16	4.34

กรุงเทพฯ → บั๊กตานิ

สัตว์น้ำ ยางพารา และน้ำมันพืช สินค้าอุตสาหกรรม ไค้แก๊ บัญและอาหารสัตว์ สินค้าการบริการ ไค้แก๊ ของชำ เครื่องพิมพ์และบุหรี

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณสินค้าเข้าและสินค้าออกของจังหวัดปัตตานี ในช่วงปี 2521-2526 พบว่า สินค้าเกษตรกรรมมีการนำออกสูง มีการนำเข้าน้อย และชาวเป็นสินค้านำเข้าในสัดส่วนที่สูง แสดงถึงจังหวัดปัตตานีมีชาวไม่เพียงพอในการบริโภคภายในจังหวัด และเป็นสัดส่วนที่สูงมากในกลุ่มจังหวัดและภาค ส่วนสินค้าอุตสาหกรรมและการบริการมีการนำเข้ามากกว่าการนำออก โดยเฉพาะสินค้าการบริการมีการนำเข้าสูงมาก แสดงถึงการขาดแคลนสินค้าดังกล่าวในพื้นที่

ลักษณะทางประชากร

1. ขนาดและการกระจายตัวประชากร ปี 2526 กลุ่มจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส มีประชากรรวมทั้งสิ้น 1,228,522 คน คิดเป็นร้อยละ 19.92 ของภาคใต้ เพิ่มขึ้นจากปี 2521 ร้อยละ 10.06 เฉลี่ยร้อยละ 1.68 ต่อปี ขณะที่ภาคใต้มีการเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.38 เฉลี่ยร้อยละ 1.73 ต่อปี จังหวัดยะลามีประชากร 291,166 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 28.46 เฉลี่ยร้อยละ 4.74 ต่อปี จังหวัดนราธิวาสมีประชากร 469,735 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.55 เฉลี่ยร้อยละ 1.76 ต่อปี และจังหวัดปัตตานีมีประชากร 467,621 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.21 เฉลี่ยร้อยละ 1.37 ต่อปี

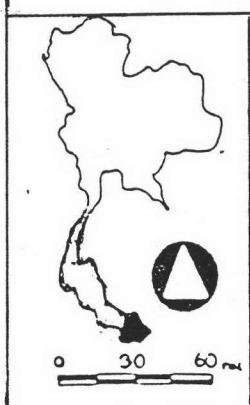
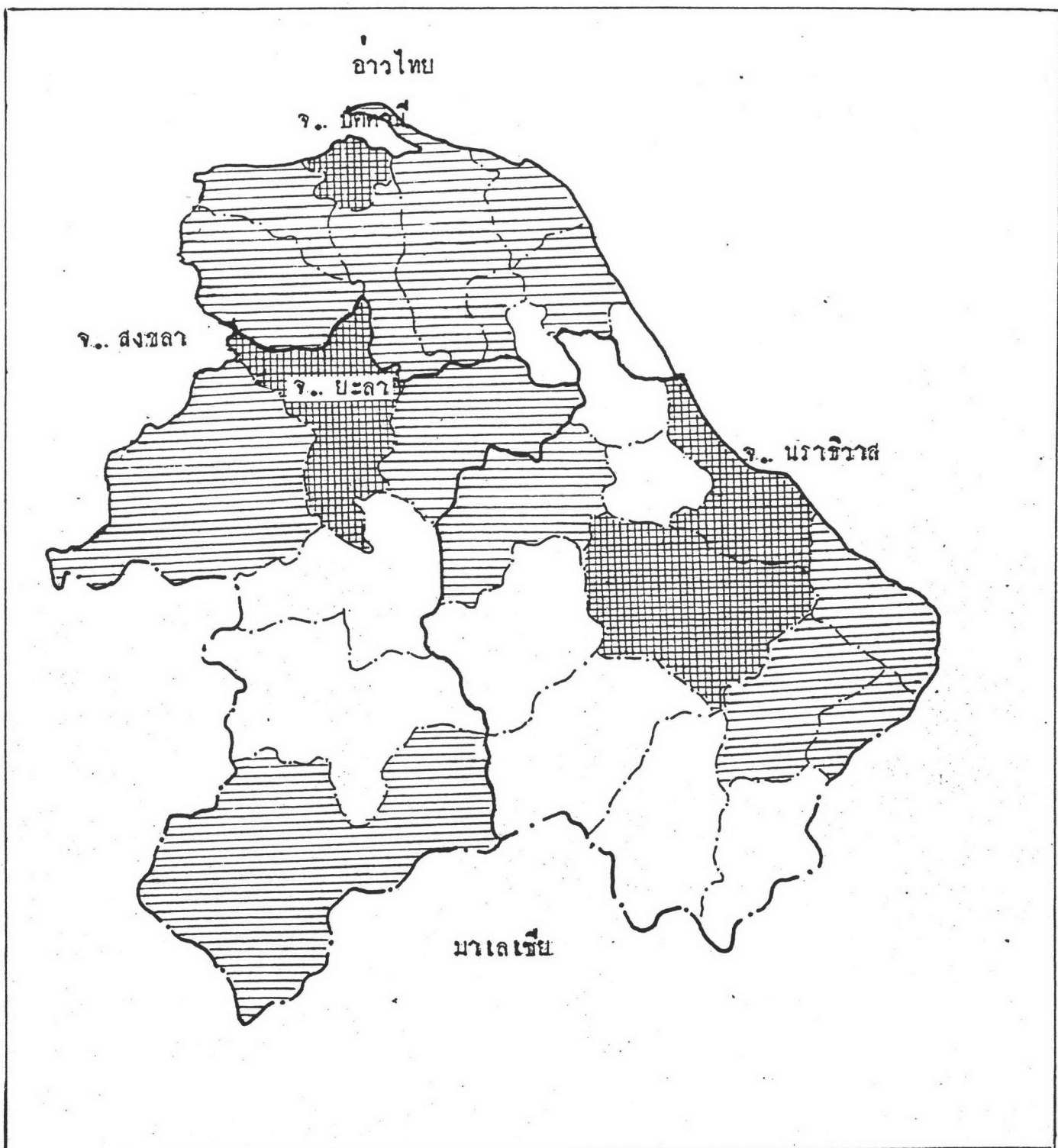
2. ความหนาแน่นประชากร ปี 2526 กลุ่มจังหวัดนี้มีความหนาแน่นประชากร โดยเฉลี่ย 112 คน/ 1 ตารางกิโลเมตร จากเดิมในปี 2521 มีความหนาแน่น 102 คน/ 1 ตารางกิโลเมตร จังหวัดปัตตานีมีความหนาแน่นสูงสุด 241 คน/ 1 ตารางกิโลเมตร จังหวัดนราธิวาส 105 คน/ 1 ตารางกิโลเมตร และจังหวัดยะลา 64 คน/ 1 ตารางกิโลเมตร

3. การเปลี่ยนแปลงประชากร ในช่วงปี 2521-2526 กลุ่มจังหวัดนี้ มีการเปลี่ยนแปลงประชากรเพิ่มขึ้น 112,287 คน จังหวัดนราธิวาสเพิ่มมากที่สุด 44,838 คน หรือร้อยละ 39.93 จังหวัดปัตตานี 35,487 คน ร้อยละ 31.60 และจังหวัดยะลา 31,962 คน ร้อยละ 28.46

4. โครงสร้างอายุประชากร ลักษณะโครงสร้างอายุประชากร เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดยะลา และนราธิวาส ในปี 2513 ฐานของช่วงอายุระหว่าง 0-14 ปี

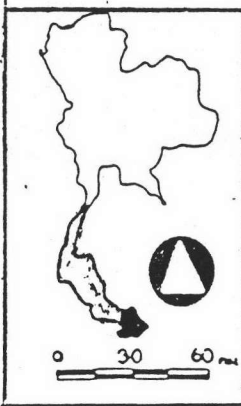
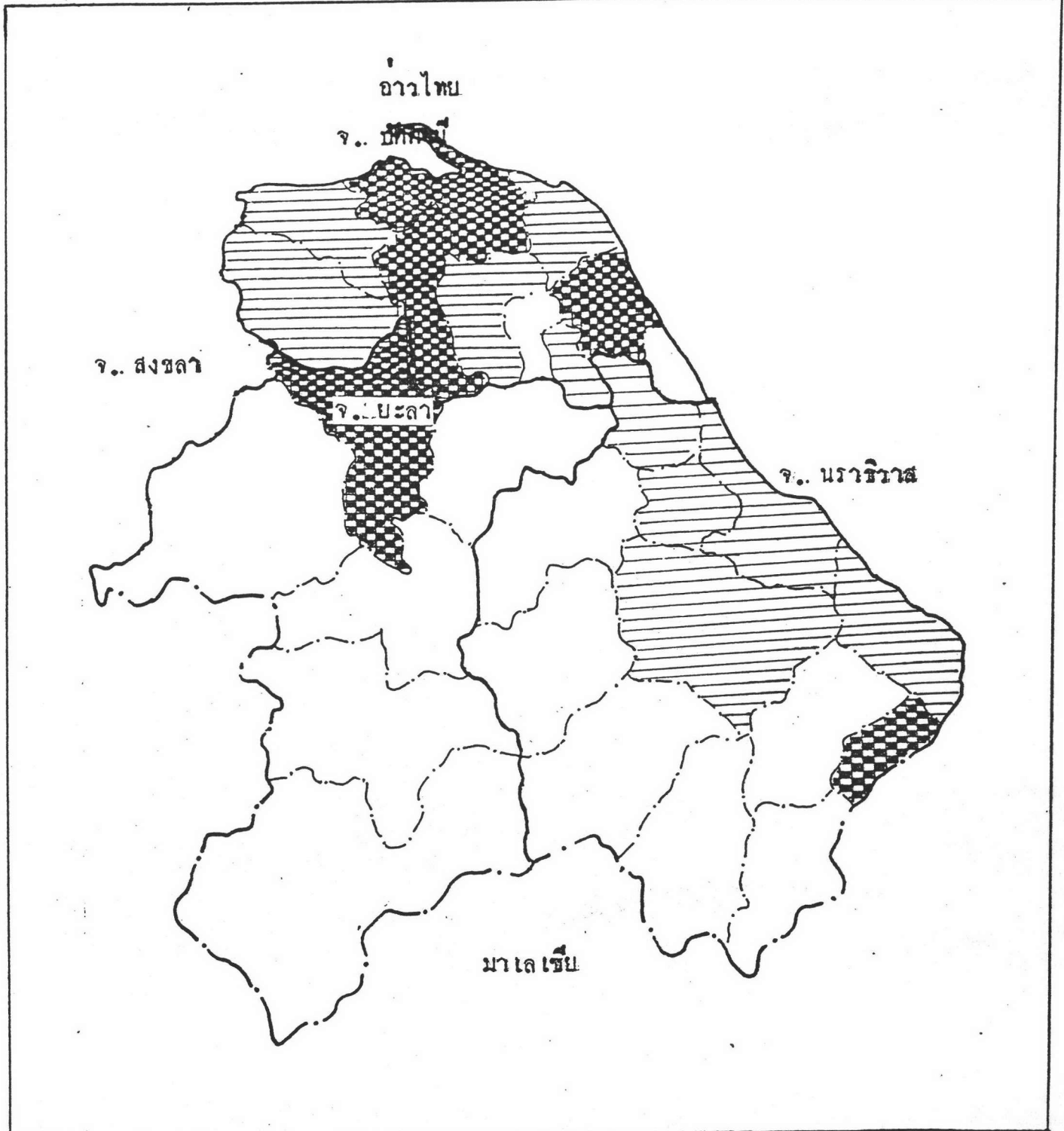
ตารางที่ 3.14 จำนวนประชากร การเปลี่ยนแปลง และความหนาแน่นประชากร 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

เขตการปกครอง	พื้นที่ กม. ²	2521		2526		จำนวน	Relative Change	Absolute Change	ความ หนา แน่น 21	ความ หนา แน่น 26
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ					
1. เมืองปัตตานี	96.8	65,372	5.86	76,942	6.26	11,570	17.70	10.30	675	795
2. โคกโพธิ์	428.5	65,577	5.87	64,510	5.25	-1,067	-1.63	-0.95	153	151
3. ปะนาเระ	145.9	34,313	3.07	34,973	2.85	660	1.92	0.59	235	240
4. นบพิตำ	216.2	38,382	3.44	40,011	3.26	1,629	4.24	1.45	178	185
5. ยะรัง	183.9	54,375	4.87	63,305	5.15	8,930	16.42	7.95	296	344
6. ยะหริ่ง	196.8	55,249	4.95	58,374	4.75	3,125	5.66	2.78	281	297
7. สายบุรี	159.9	42,418	3.80	44,803	3.65	2,385	5.62	2.12	265	280
8. นบพิตำ	231.5	50,813	4.55	55,936	4.55	5,123	10.08	4.56	219	242
9. กิ่งา ไม่นก	95.6	7,352	0.66	7,446	0.61	94	1.28	0.08	77	78
10. กิ่งา พงษ์บางนาค	114.9	9,245	0.83	10,831	0.88	1,586	17.15	1.41	80	94
11. กิ่งาพล	69.9	9,038	0.81	10,490	0.85	1,452	16.07	1.43	129	150
จังหวัดปัตตานี	1,940.0	432,134	38.71	467,621	38.06	35,487	8.21	31.60	223	241
12. เมืองยะลา	449.0	110,269	9.88	126,284	10.28	16,015	14.52	14.26	246	281
13. เบตง	1,328.0	37,673	3.35	36,950	3.01	-723	-1.92	-0.64	28	28
14. ปะนังงศคา	629.0	22,546	2.02	26,459	2.15	3,913	17.36	3.48	36	42
15. ยะหา	951.0	31,664	2.84	36,396	2.96	4,732	14.94	4.21	33	38
16. รามัน	516.0	49,332	4.42	55,451	4.51	6,119	12.40	5.45	96	107
17. รารโก	648.0	7,720	0.69	9,626	0.78	1,906	24.69	1.70	12	15
จังหวัดยะลา	4,521.0	259,204	23.22	291,166	23.70	31,962	12.33	28.46	57	64
18. เมืองนราธิวาส	305.1	68,875	6.17	77,539	6.31	8,664	12.58	7.72	226	254
19. สุโงโก-ลก	138.4	34,349	3.08	40,792	3.32	6,443	18.76	5.74	248	295
20. ระแงะ	598.3	83,789	7.51	82,771	6.74	-1,018	-1.21	-0.91	140	138
21. ปะนา	200.5	28,349	2.54	28,977	2.36	628	2.22	0.56	141	145
22. บาเจาะ	171.2	31,365	2.81	34,233	2.79	2,868	9.14	2.55	183	200
23. ตากใบ	253.5	43,944	3.95	48,163	3.83	3,100	7.05	2.76	173	186
24. สุโงมาตี	372.6	44,136	3.95	48,163	3.92	4,027	9.12	3.59	118	129
25. แวง	347.3	28,944	2.59	30,271	2.46	1,327	4.58	1.18	83	87
26. รือเสาะ	468.3	36,587	3.28	40,360	3.29	3,773	10.31	3.36	78	86
27. ศรีสาคร	500.1	13,432	1.20	13,137	1.07	-295	-2.20	-0.36	27	26
28. กิ่งา สุกิริน	513.0	13,436	1.20	12,840	1.05	-596	-4.44	-0.53	26	25
29. กิ่งา จะแนะ	607.2	-	-	13,608	1.11	13,608	-	12.12	-	92
จังหวัดนราธิวาส	4,475.5	424,897	38.07	469,735	38.24	44,838	10.55	39.93	95	105
รวม 3 จังหวัด	10,936.5	1,116,235	100.00	1,228,522	100.00	112,287	10.06	100.00	102	112

การศึกษาเพื่อวางแผนโครงสร้างจังหวัดปัตตานี
 แผนที่ 3.7 แถบ ขนบ มากบุญ ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 แสดง ขนาดและการกระจายตัวประชากร ปี พ.ศ. 2526

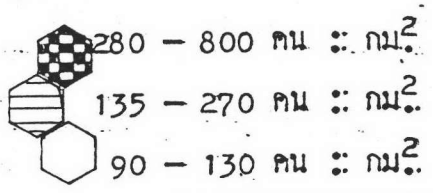
	75,000 - 130,000 คน
	36,000 - 70,000 คน
	7,000 - 35,000 คน

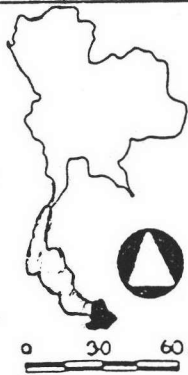
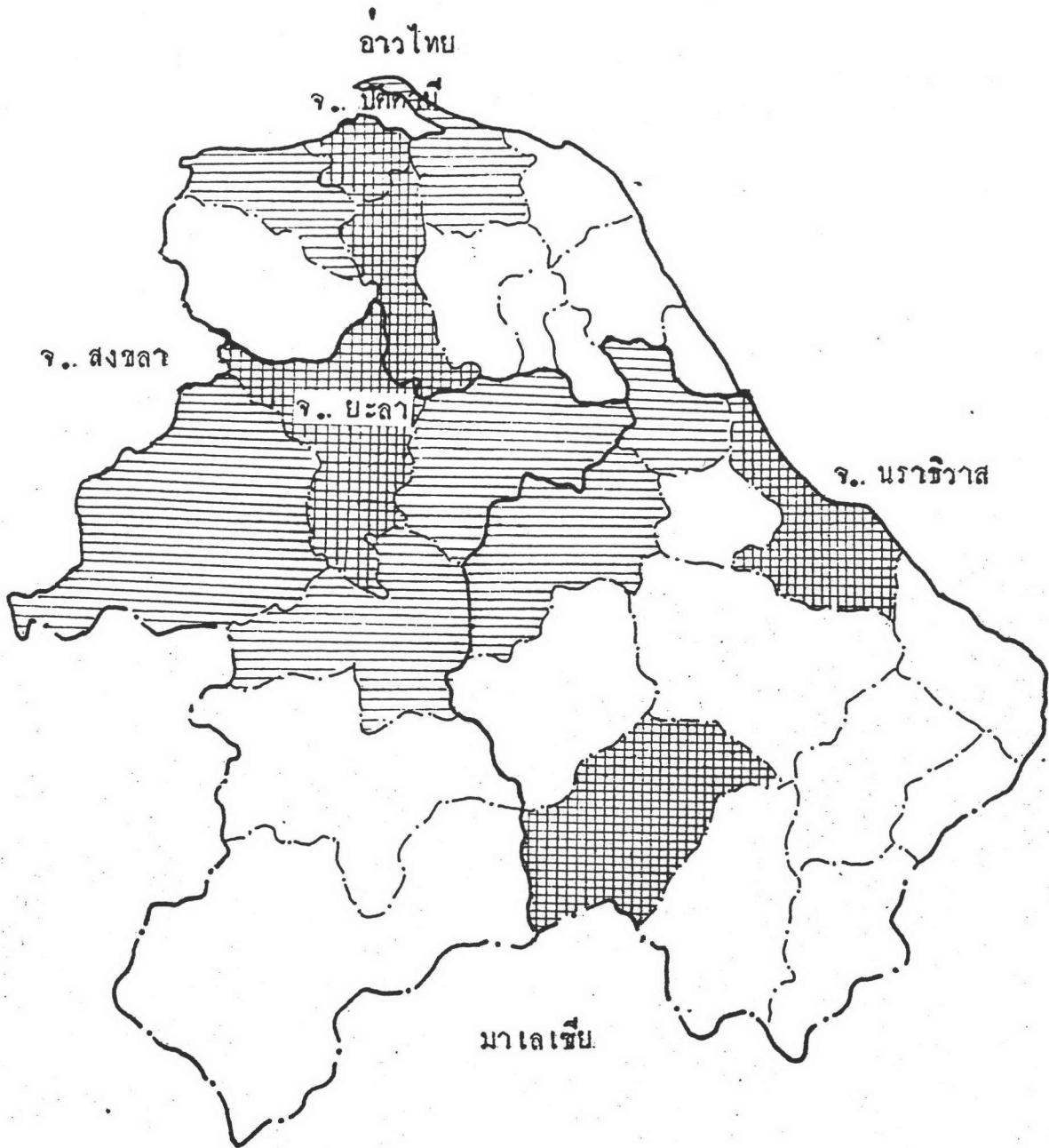

การศึกษาเพื่อวางแผนโครงสร้างจังหวัดปัตตานี

แผนที่ 3.8 แถบ ชะแ่น ภูมิภาควิทยการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แสดง ความหนาแน่นประชากร ปี พ.ศ. 2526

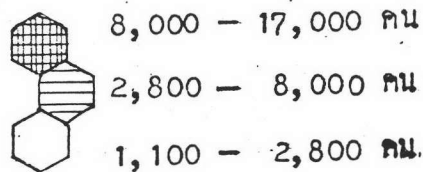

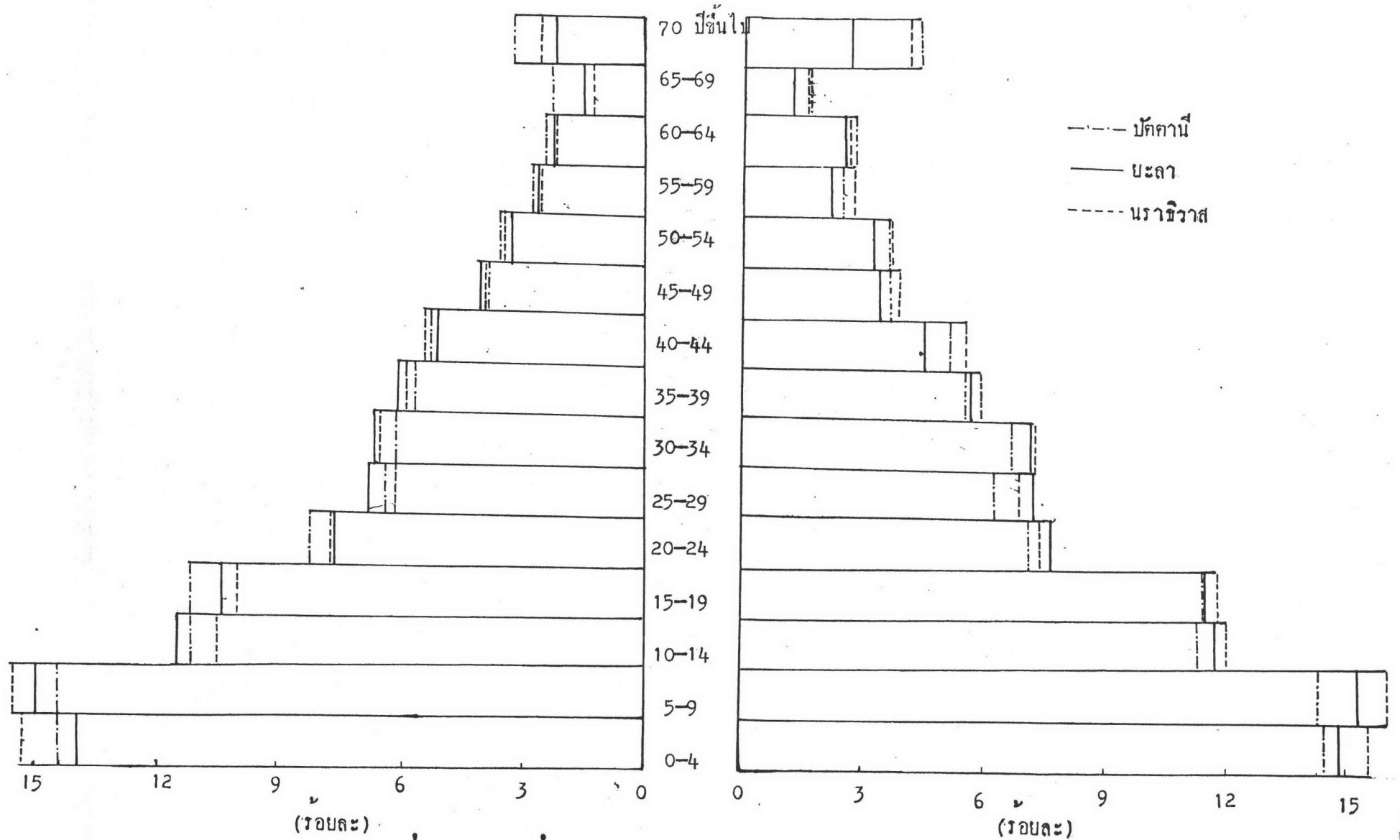
การศึกษาเพื่อวางแผนโครงสร้างจังหวัดปัตตานี

แผนที่ 3.9 แถบ ชะบะ มากบุญ ภาควิทยาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แสดง การเปลี่ยนแปลงประชากร ปี พ.ศ. 2521 - 2526

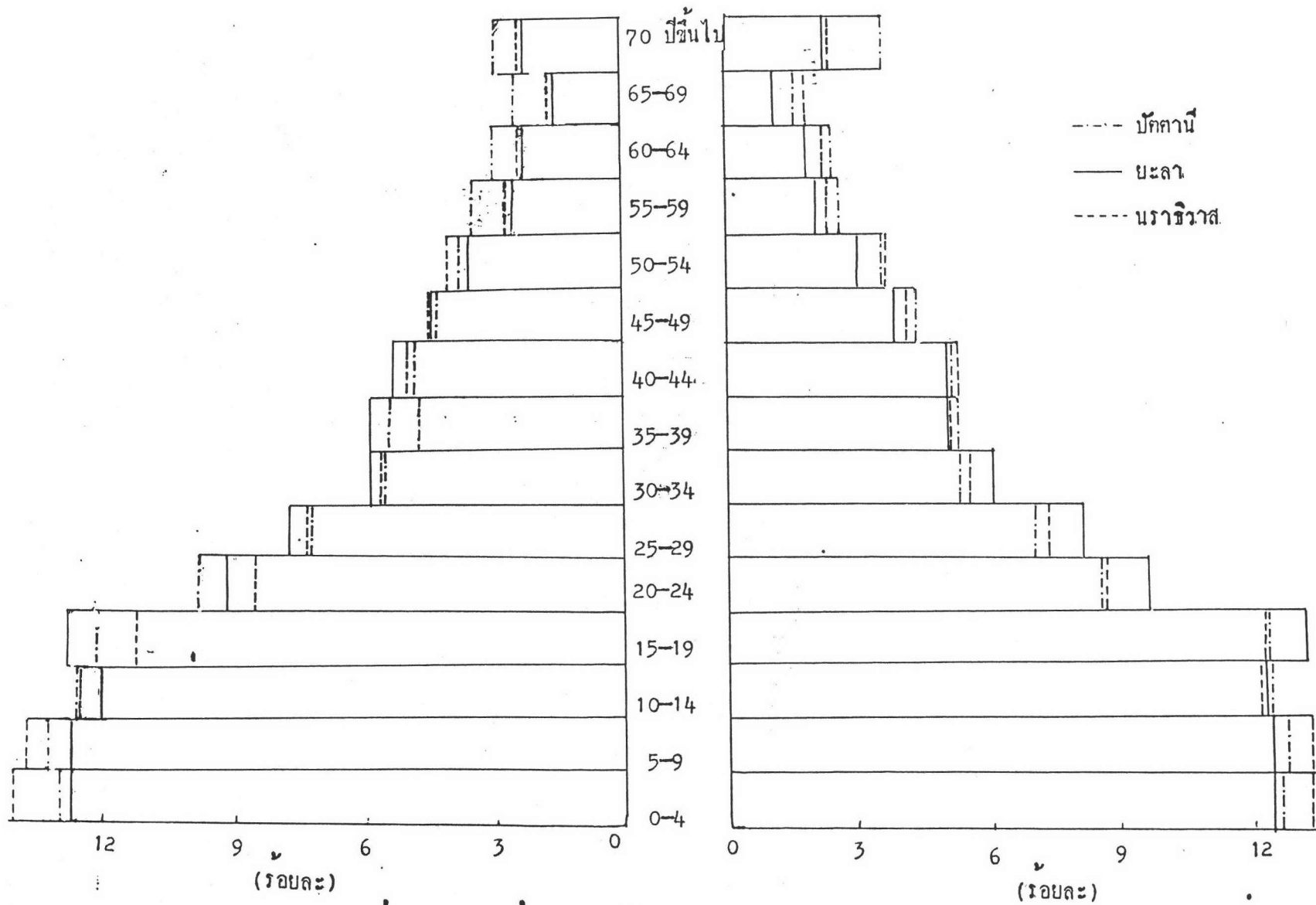

แผนภูมิที่ 3.4 โครงสร้างอายุประชากรจังหวัดปัตตานียะลา และนราธิวาส ปี 2513

ที่มา ตารางที่ 4 สำนวนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2513

แผนภูมิที่ 3.5 โครงสร้างอายุประชากรจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ปี 2523

ชาย ที่มา ตารางที่ 4 ส่วนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2523 หญิง

ค่อนข้างกว้างกว่าช่วงอายุอื่นๆ ประชากรหญิงน้อยกว่าจังหวัดใกล้เคียงในช่วงอายุดังกล่าว ส่วนประชากรวัยแรงงานอายุระหว่าง 15-59 ปี มีขนาดใกล้เคียงกัน ส่วนประชากรวัยชราอายุ 60 ปีขึ้นไป จังหวัดปัตตานีมีมากกว่าจังหวัดข้างเคียง

ในปี 2523 ลักษณะโครงสร้างอายุประชากรยังมีลักษณะใกล้เคียงกับในปี 2523 กล่าวคือ ฐานของช่วงอายุ 0-19 ปี ค่อนข้างกว้างกว่าช่วงอายุอื่น และมีขนาดใกล้เคียงกัน ส่วนช่วงอายุ 15-19 ปี มีประชากรขนาดใกล้เคียงกันทุกจังหวัด ส่วนประชากรวัยชรา อายุ 60 ปีขึ้นไป จังหวัดปัตตานีมีมากกว่าจังหวัดข้างเคียง

จากเรื่องโครงสร้างอายุ สามารถสรุปได้ว่า ประชากรวัยเด็ก วัยแรงงาน และวัยชรา มีขนาดใกล้เคียงกัน จะแตกต่างกันก็ไม่มาก โดยเฉพาะโครงสร้างอายุประชากรวัยแรงงาน ในกลุ่มจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ใกล้เคียงกัน

5. การย้ายถิ่น การย้ายถิ่นของประชากรมีการย้ายถิ่นเข้าและออก สามารถแยกกล่าว ได้ดังนี้ คือ

ปี 2513 มีการย้ายถิ่นมาจากจังหวัดต่างๆ 11,004 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประชากรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดสงขลา ร้อยละ 21.63 ยะลา และนราธิวาส ร้อยละ 15.68 และ 12.06 ตามลำดับ ในขณะที่เดียวกัน การย้ายถิ่นออก มีจำนวนประมาณ 15,157 คน เป็นการย้ายถิ่นเข้าสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นจำนวน 13,778 คน ร้อยละ 90.90 โดยเฉพาะจังหวัดยะลา ร้อยละ 47.98 สงขลา และนราธิวาส ร้อยละ 24.09 และ 17.40 ตามลำดับ

ปี 2523 มีการย้ายถิ่นมาจากจังหวัดต่างๆ 12,620 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประชากรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ สงขลา ร้อยละ 26.88 ยะลาและนราธิวาส ร้อยละ 18.77 และ 13.23 ตามลำดับ ในส่นของการย้ายถิ่นออก มีจำนวนประมาณ 15,389 คน เป็นการย้ายถิ่นเข้าสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ 12,635 คนหรือ ร้อยละ 82.10 โดยเฉพาะจังหวัดยะลา ร้อยละ 42.24 สงขลาและนราธิวาส ร้อยละ 19.89 และ 19.37 ตามลำดับ

ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการย้ายถิ่น โดยเฉพาะการย้ายถิ่นออกกับจังหวัดยะลาและนราธิวาส พบว่า ในปี 2513 ประชากรจากจังหวัดยะลา ย้ายถิ่นออกเข้าสู่จังหวัดปัตตานี 1,725 คน ในปี 2523 จำนวน 2,369 คน ในขณะที่

ตารางที่ 3.15 แสดงจำนวนผู้ขายเงินเช่าสุ่งจังหวัดปัตตานี ปี 2513, 2523

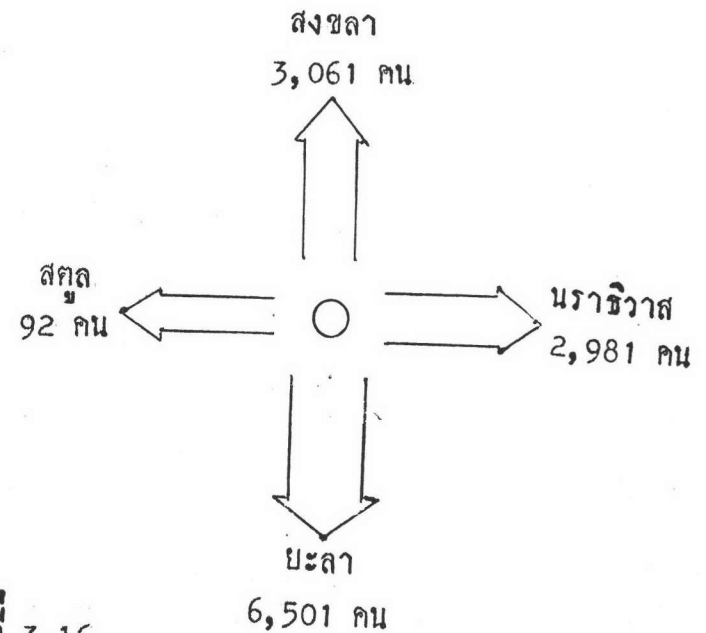
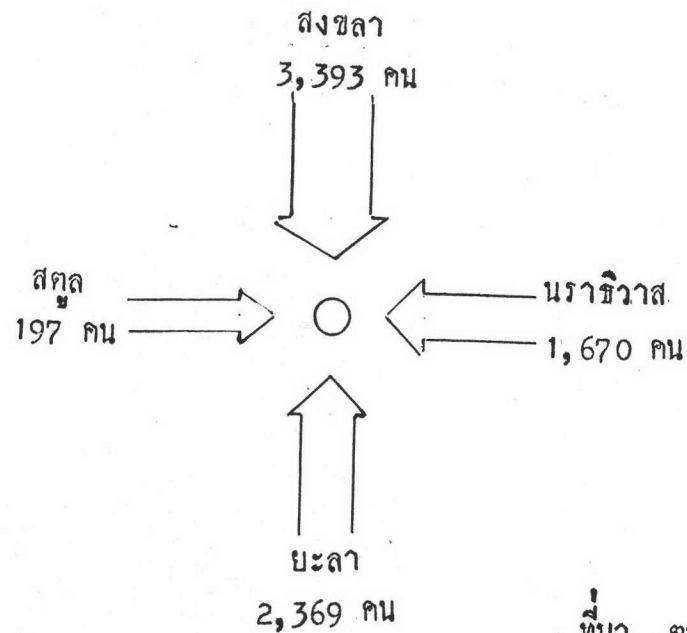
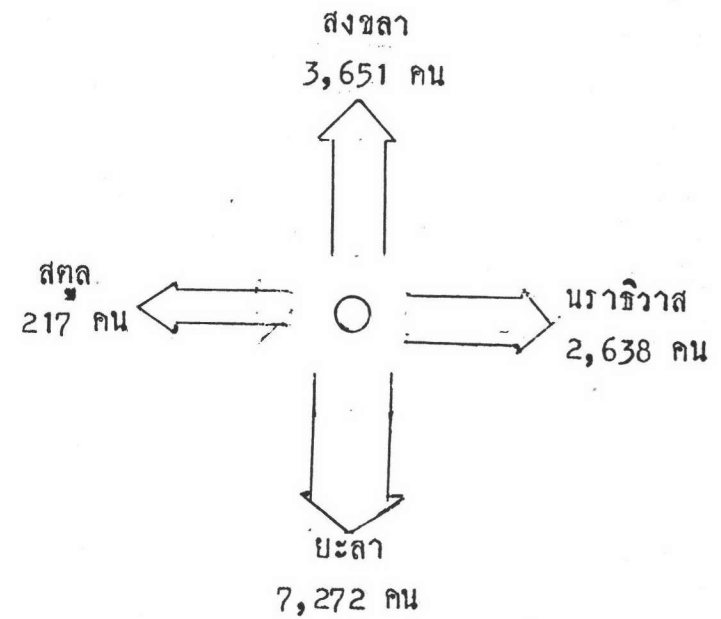
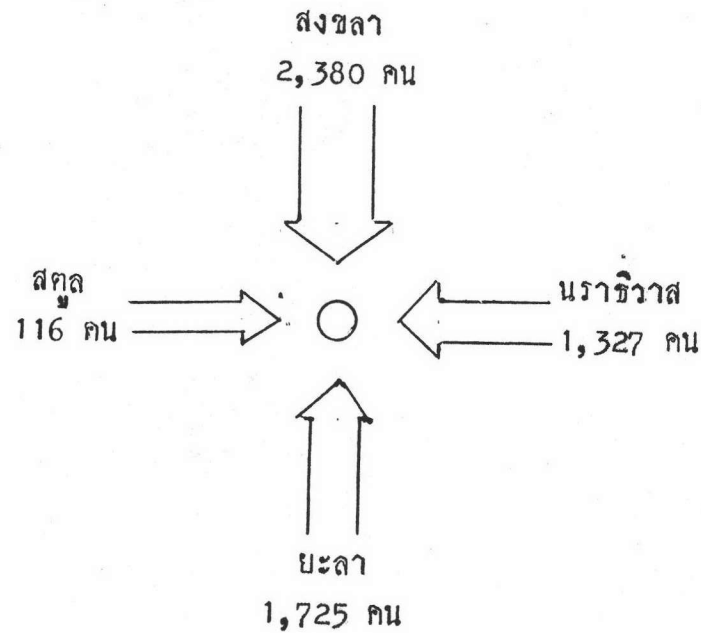
ทิศทางการขายเงิน	ปี พ.ศ. 2513		ปี พ.ศ. 2523	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บอกรวมผู้ขายเงินอายุ 5 ปีขึ้นไป	18,796	—	23,171	—
1. ขายเงินภายในจังหวัด	7,738	—	9,703	—
2. ขายเงินมาจากจังหวัดอื่น	11,004	100.00	12,620	100.00
2.1 ขายมาจากจังหวัด				
ชายแดนภาคใต้	(5,548)	(50.42)	(7,629)	(60.45)
— สงขลา	2,380	21.63	3,393	26.88
— สตูล	116	1.05	197	1.56
— ยะลา	1,725	15.68	2,369	18.77
— นราธิวาส	1,327	12.06	1,670	13.23
2.2 ภาคใต้ตอนบน	1,305	11.86	2,011	15.93
2.3 ภาคใต้ฝั่งตะวันตก	175	1.59	60	0.48
2.4 กทม. + ปริมณฑล	459	4.17	525	4.16
2.5 ภาคเหนือ	84	0.76	—	—
2.6 ภาคกลาง	53	0.48	—	—
2.7 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	87	0.79	—	—
2.8 ภาคตะวันออก	67	0.61	109	0.86
2.9 ภาคตะวันตก	546	4.96	383	3.03
2.10 จังหวัดอื่นๆ	254	2.31	849	6.73
2.11 ไม่ทราบจังหวัด	2,426	22.05	1,054	8.35
3. ต่างประเทศ	54	—	79	—
4. ไม่ทราบประเทศ	—	—	769	—

ตารางที่ 3.16 แสดงจำนวนผู้ขายเงินออกจากจังหวัดปัตตานี ปี 2513, 2523

ทิศทางการขายเงิน	ปี พ.ศ. 2513		ปี พ.ศ. 2523	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บอกรวมผู้ขายเงินอายุ 5 ปีขึ้นไป	15,157	100.00	15,389	100.00
1. ขายเช่าสุ่งจังหวัดชายแดน				
ภาคใต้	(13,778)	(90.90)	(12,635)	(82.10)
— สงขลา	3,651	24.09	3,061	19.89
— สตูล	217	1.43	92	0.60
— ยะลา	7,272	47.98	6,501	42.24
— นราธิวาส	2,638	17.40	2,981	19.37
2. ภาคใต้ตอนบน	837	5.52	968	6.29
3. ภาคใต้ฝั่งตะวันตก	340	2.24	205	1.33
4. กทม. + ปริมณฑล	177	1.17	1,017	6.61
5. ภาคเหนือ	—	—	84	0.55
6. ภาคกลาง	—	—	—	—
7. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	25	0.16	—	—
8. ภาคตะวันออก	—	—	263	1.71
9. ภาคตะวันตก	—	—	217	1.41

ที่มา ตารางที่ 3.15 จากตารางที่ 9 ส่วนะโนประชากรและเคณะ พ.ศ. 2513 จ. ปัตตานี จากตารางที่ 16 ส่วนะโนประชากรและเคณะ พ.ศ. 2523 จ. ปัตตานี
 ตารางที่ 3.16 จากตารางที่ 9 ส่วนะโนประชากรและเคณะ พ.ศ. 2513 ทุกจังหวัด จากตารางที่ 16 ส่วนะโนประชากรและเคณะ พ.ศ. 2523 ทุกจังหวัด

แผนภูมิที่ 3.6 ทิศทางการย้ายถิ่นประชากรเข้า - ออก จังหวัดปทุมธานี กับจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2513 และ 2523

ที่มา ตารางที่ 3.15 และ ตารางที่ 3.16

จังหวัดปัตตานีย้ายออก เข้าสู่จังหวัดยะลาในปี 2513 จำนวน 7,272 คน ในปี 2523 จำนวน 6,501 คน ส่วนจังหวัดนราธิวาสมีการย้ายถิ่นออกไปสู่จังหวัดปัตตานี ในปี 2513 จำนวน 1,327 คน ในปี 2523 จำนวน 1,670 คน ในขณะที่จังหวัดปัตตานี มีการย้ายถิ่นออกเข้าสู่จังหวัดนราธิวาส ในปี 2513 จำนวน 2,638 คน ในปี 2523 จำนวน 2,981 คน แสดงว่า จังหวัดปัตตานีมีการย้ายถิ่นออกไปสู่จังหวัดข้างเคียงดังกล่าวมากกว่าการย้ายถิ่นเข้าจากจังหวัดดังกล่าว แสดงถึง จังหวัดปัตตานีมีประชากรมากเกินไป

จากการศึกษาในบทนี้ สามารถชี้ให้เห็นว่า จากสภาพภูมิประเทศที่มีความสูงมากกว่า 500 เมตรขึ้นไป ซึ่งเป็นพรมแดนธรรมชาติระหว่างไทย-มาเลเซีย ก่อให้เกิดการตั้งถิ่นฐานในบริเวณจังหวัดยะลา และนราธิวาสบางส่วน ทำให้รูปแบบการกระจายตัวของประชากรซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับกายภาพ โดยเฉพาะการตั้งถิ่นฐานประชากรจะมากและหนาแน่นในบริเวณที่ราบลอนมาทางจังหวัดปัตตานี ซึ่งสามารถปลูกยางพาราได้ดี และพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลก็ทำการประมงได้ตลอด รวมทั้งมีเส้นทางคมนาคมที่สามารถติดต่อถึงกันได้โดยตลอด จากสภาพภูมิประเทศอันเป็นที่ราบ และคิควายฝั่งทะเล ทำให้จังหวัดปัตตานี เป็นจังหวัดที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาการผลิตที่สำคัญ คือ สาขาปศุสัตว์ สาขาการประมง สาขาการคมนาคมขนส่ง และสาขาการค้าปลีกและค้าส่ง ซึ่งสาขาการผลิตเหล่านี้เป็นอุตสาหกรรมฐาน ที่จะเหนี่ยวนำสร้างงานในอุตสาหกรรมบริการ ในการค้าปลีก การค้าส่ง การขนส่ง การบริการในอนาคตก